

Institutionen för Ekonomi

Kandidatuppsats
Ht 2006

K3 eller K4

– Vad styr valet av redovisningsregelverk

Handledare:

Univ. Lektor Torbjörn Tagesson

Författare:

Fredrik Lilja

Magnus Malmgren

David Sjöberg

Förord

Vi vill här passa på att tacka de personer som hjälpt oss under resans gång med detta arbete. Först och främst vill vi tacka vår handledare Univ. Lektor Torbjörn Tagesson som har givit oss många värdefulla tips under tiden som uppsatsen fortskridit. Vi vill även tacka Markus Högfeldt för hjälpen med web-enkäten.

Till sist, men absolut inte minst, vill vi tacka alla respondenter som svarade på vår enkät. Utan deras medverkan hade undersökningen aldrig kunnat genomföras.

Tack så mycket!

Fredrik Lilja

Magnus Malmgren

David Sjöberg

Abstract

There will be changes in the accounting regulations in Sweden. Firms will be categorised as K1-K4 firms, depending on the size of the company. There will be different levels of accounting in the four categories. Firms will always have the possibility to choose a more advanced accounting regulation than the one they are obligated to due to their size. The purpose of this dissertation is to investigate which factors that influence the management in K3 firms in the choice between the K3 and K4 regulation. This dissertation has a deductive approach, and the theories that have been applied are the institutional theory and positive accounting theory. Based on these theories hypotheses have been developed. The study is based on a questionnaire survey- and on document studies. The respondents are 190 Swedish firms that will be categorised as K3 firms due to their size. The results of the study have been analysed and our findings showed that three of our hypotheses could not be discarded as factors that influence management in their choice of accounting regulation. The three factors are management compensation based on reported profits, size of the firms, and if the firms have parent companies listed on either Swedish or foreign stock markets.

Sammanfattning

Det sker förändringar på redovisningsområdet i Sverige. Bokföringsnämnden arbetar just nu med att ta fram ett nytt regelverk för svenska onoterade företag. Bokföringsnämnden kommer när arbetet är klart, att ha delat upp regelverket i fyra olika kategorier som benämns K1-K4, där regelverket K1 är för de minsta företagen, och K4 är för de största noterade företagen. Arbetet med att ta fram K1-regelverket är färdigt och det trädde i kraft den 1 januari 2007. Bokföringsnämnden har lämnat en remiss över K2 regelverket, och arbetet med färdigställandet av K3 och K4 regelverket kvarstår. Företag kommer alltid att kunna välja sig uppåt i regelverken. Det innebär att de bolag som kommer att hamna i K3 kategorin står inför valet att antingen redovisa enligt K3 - eller K4 regelverket. De kan inte välja en kombination utan det regelverk de väljer måste tillämpas fullt ut. Därför står företagen inför ett viktigt val, vilket regelverk de ska tillämpa. Vårt syfte med uppsatsen är försöka förklara vilka faktorer som påverkar företagsledningen i valet av redovisningsregelverk.

Eftersom vårt mål är att förklara vad som påverkar valet av regelverk, har uppsatsen ett deduktivt angreppssätt. Vi använder oss av Positive Accounting Theory och Institutional Theory som är två etablerade teorier inom redovisning. Vi utgår från vad som sägs i dessa teorier för att sedan formulera hypoteser som vi knyter an till teorin, allt eftersom de kan styrkas.

För att samla in data har vi använt en kombinerad survey och dokumentstudie. Primärdata har vi erhållit från surveystudien och sekundärdata genom dokumentstudien av årsredovisningar. Surveyn konstruerades som en web-enkät, och e-mail skickades ut till 695 svenska onoterade företag. Totalt fick vi 190 svar som är underlag för vår analys. Svaren fördelade sig så att 157 respondenter valde K3-regelverket, och 33 respondenter valde K4-regelverket.

Insamlad data har analyserats genom en rad statistiska tester. Resultaten av testerna ledde till att av elva hypoteser visade tre på ett signifikant samband med vilket val av regelverk som har gjorts. Dessa variabler var om företaget har **bonus/kompensationsavtal** till

företagsledningen, **storleken** på företaget mätt i omsättning, och om moderbolaget i koncernen var **noterat** på antingen svensk eller utländsk börs

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	7
1.2. Bakgrund	8
1.3. Problemdiskussion och syfte	11
1.4. Uppsatsens fortsatta disposition	14
2. Metod	15
2.1. Uppsatsens metod	15
2.2. Kapitelsammanfattning	17
3. Teori	18
3.1. Positive Accounting Theory	18
3.1.2. Bonussystem	19
3.1.3. Politisk Påverkan	19
3.1.4. Låneavtal	21
3.2. Institutionell Teori	22
3.2.1. Tvingande mekanismer	23
3.2.2. Imitationsmekanismer	24
3.2.3. Normativa mekanismer	26
3.3. Hypotessammanfattning	28
3.4. Kapitelsammanfattning	29
4. Empirisk metod	30
4.1. Avgränsningar	30
4.2. Undersökningsmetod	30
4.3. Datainsamlingsmetod	31
4.4. Urval och population	32
4.5. Operationalisering	33
4.6. Bortfallsanalys	36
4.7. Kapitelsammanfattning	39
5. Analys	40
5.1. Struktur	40
5.2. Valet mellan K3 och K4	40
5.3. Hypotesprövning.1	42
5.4. Hypotesprövning.2A	43
5.5. Hypotesprövning.2B	44
5.6. Hypotesprövning.3	46
5.7. Hypotesprövning.4	47
5.8. Hypotesprövning.5	48
5.9. Hypotesprövning.6	50
5.10. Hypotesprövning.7.A	51
5.11. Hypotesprövning.7.B	52
5.12. Hypotesprövning.8	53
5.13. Hypotesprövning.9	55
5.14. Hypotessammanfattning	57
5.15. Logistisk regressionsanalys	58
5.16. Kapitelsammanfattning	61

6. Slutsats	62
6.1. Slutsatser	62
6.2. Egna reflektioner	66
6.3. Förslag till vidare forskning	67
Källförteckning	68
Bilagor	71

1 Inledning

I det inledande kapitlet belyser vi redovisningens syfte och redogör översiktligt om bakgrunden till den svenska, och den internationella redovisningen. Vi går även igenom vägval som svensk redovisning stått inför. Vidare för vi en problemdiskussion över vårt ämne och presenterar uppsatsens syfte och fortsatta disposition

”Research on accounting choice addresses the fundamental question whether accounting matters” (Fields, Lys och Vincent 2001).

Vid en perfekt marknad finns det ingen anledning för företag att producera finansiella rapporter och därför inget behov av redovisningsreglering eller redovisning. Men marknaden är inte perfekt, och företagens intressenter har långt ifrån full insyn i företagen. Därför finns det en stor efterfrågan på redovisning, och därför har redovisningen ekonomiska konsekvenser, det vill säga redovisningen påverkar företagsvärdet (Watts & Zimmerman, 1979; Holthausen & Leftwich, 1983; Fields, et al., 2001; Scott, 2003). Eftersom redovisningen har ekonomiska konsekvenser, och eftersom resultatet av finansiella rapporter är en effekt av olika redovisningsmetoder och professionella bedömningar av företagsledningen (Deegan & Unerman, 2006), finner vi det intressant att undersöka vad det är som påverkar företagsledningen i valet av redovisningsmetoder.

År 2008 kommer ett nytt svenskt regelverk på redovisningsområdet, där onoterade företag ställs inför ett val av redovisning. Detta medför att vi har möjligheten att undersöka hur företagsledningen agerar vid val av redovisning, inte enbart vad gäller valet av vissa redovisningsprinciper, utan i valet av ett komplett regelverk för redovisning.

1.2 Bakgrund

Sverige tillhör den kontinentala redovisningstraditionen, vilken härstammar från romersk rätt. Smith (2001) beskriver denna redovisningstradition som utpräglad legalistisk. En riktig redovisning enligt denna tradition anses vara den som ”stämmer med lagen” till skillnad från den anglosaxiska redovisningstraditionen som är baserad på sedvanerätt, och där en riktig redovisning anses vara den som ger en ”rättvisande bild” (ibid.). I Sverige och andra länder, som tillhör den kontinentala traditionen har staten traditionellt sett haft en dominerande ställning i samhället. I Sverige har det på senare år skett en omfattande privatisering av många statliga företag, men staten har fortfarande ett betydande ägarinflytande i många stora svenska företag. Smith menar att detta förhållande har medfört att det finns en stark koppling mellan beskattning och redovisning i Sverige.

Under den senare hälften av 1900-talet har svensk redovisning i större utsträckning tagit intryck från den anglosaxiska traditionen, med USA och Storbritannien som främsta förespråkare. Ur ett internationellt perspektiv pågår en harmonisering av redovisningen där den kontinentala och den anglosaxiska traditionen alltmer går mot ett mellanläge (Smith, 2001). Smith menar att inträdet i EU blev ett tillfälligt uppehåll i utvecklingen mot den anglosaxiska traditionen för Sverige. Sverige blev då bundet av EG:s bolagsdirektiv, som har sina rötter i den europeiska kontinentala redovisningstraditionen, vilken framförallt förespråkas av Tyskland. Men på senare år har EU alltmer närmat sig det internationella redovisningsrådets, IASB:s (International Accounting Standard Board) normbildning. EU har insett att man inte själv kan reglera den dynamiska utvecklingen på redovisningsområdet och har därför beslutat att satsa på IASB (ibid.). Denna organisation har stark anknytning till den anglosaxiska traditionen. Smith menar att det har skett som en följd av bland annat Storbritanniens inträde i EU.

Enligt Nilsson (2005) är den utan tvekan mest inflytelserika enskilda organisationen inom redovisningsområdet den amerikanska organisationen FASB (Financial Accounting Standard Board). Det begreppsmässiga ramverk för redovisning som FASB utvecklat har stått som modell för de flesta andra länders ramverk med anglosaxisk inriktning, liksom för IASB, som enligt Nilsson numera är den dominerande

organisationen på den internationella arenan. IASB:s målsättning är att verka för en harmonisering och en förbättring av redovisningsnormer på ett internationellt plan. (ibid.)

För att belysa betydelsen av skillnader i redovisningsregleringen refererar vi till Nobes & Parkers (2004) studie, återgivet av Deegan & Unerman (2006). Studien jämförde det redovisade resultatet i Europeiska multinationella företag som utarbetar sin årsredovisning både enligt hemlandets redovisningsregler och amerikanska redovisningsregler. Det redovisade resultatet för det engelska/svenska företaget AstraZeneca år 2000 var enligt engelska redovisningsregler 9,521 miljoner pund. Men enligt amerikanska redovisningsregler var resultatet 29,707 miljoner pund! Detta är visserligen ett extremt exempel, men det visar på behovet av en internationell harmonisering av redovisningen.

I ett led för att harmonisera redovisningen internationellt och effektivisera kapitalmarknaden har EU utfärdat en förordning om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, *IAS-Förordningen* (SOU 2003:71). Enligt IAS-förordningen ska börsnoterade koncernbolag från och med den 1 januari 2005 upprätta koncernredovisning i enlighet med reglerna för IAS/IFRS som ges ut av IASB. IAS gavs ut av International Accounting Standards Committee som är föregångare till IASB. Enligt IAS-förordningen får även medlemsstater kräva eller tillåta att börsnoterade företag utarbetar sina årsredovisningar, och att icke noterade företag utarbetar sina koncernredovisningar och/eller sina årsredovisningar i enlighet med IAS/IFRS (SOU 2003:71).

Enligt proposition 2004/05:24 lämnad till riksdagen den 17 oktober 2004 gjorde den dåvarande svenska regeringen bedömningen, att såväl noterade som onoterade svenska företag även i fortsättningen bör upprätta sin årsredovisning i enlighet med årsredovisningslagen (ÅRL). I propositionen framgår således att det inte kommer att vara möjligt, ens för noterade företag att tillämpa det fullständiga regelverket i IAS/IFRS vid upprättandet av årsredovisningen. I stället ska ett närmande till de internationella redovisningsprinciperna ske inom ramen för Årsredovisningslagarna och god svensk redovisningssed. Detta ska ske genom att årsredovisningslagarna ändras så

att de inte förhindrar en tillämpning av sådana redovisningsprinciper som finns i IAS/IFRS. De argument propositionen lyfter fram som framförallt talar emot en fullständig tillämpning av IAS/IFRS i svenska årsredovisningar är de skattekonsekvenser detta skulle medföra. Dessa konsekvenser hänger samman med den starka koppling som finns mellan företagets redovisning och beskattning. Det nuvarande svenska systemet utgår till stor del från att årsredovisningen utan större korrigeringar ska ligga till grund för beskattning. En fullständig tillämpning av IAS/IFRS i svenska företag skulle innebära, med den nuvarande koppling som finns mellan redovisning och beskattning, att underlaget för beskattning i praktiken skulle bestämmas av ett privaträttsligt organ i London och inte av Sveriges riksdag (SOU 2003:71). Koncernredovisningen har däremot inte någon koppling till beskattning, vilket är en av anledningarna till att regeringen anser att även onoterade företag ska tillåtas att på frivillig basis upprätta koncernredovisning enligt IAS/IFRS (Proposition 2004/05:24). Frågan om fullständig tillämpning av IAS/IFRS kan enligt propositionen dock tas upp igen om beslut fattas om frikoppling mellan redovisning och beskattning. Men propositionen understryker att det även finns andra problem som måste beaktas, bland annat sambandet mellan redovisning och de associationsrättsliga reglerna.

Såväl ÅRL och Bokföringslagen (BFL) är ramlagar. Avsikten är att lagarna ska vara allmänt hållna och kompletteras med annan normgivning (SOU 2003: 71). Den nuvarande strukturen för normbildningen på redovisningsområdet i Sverige kan sägas ha grundlagts i och med tillkomsten av RR (Redovisningsrådet) år 1989 (Nilsson, 2005).

Efter införandet av IFRS i börsnoterade koncerner 2005 är Redovisningsrådets framtida status i dagsläget osäkert (Falkman, 2007). Eftersom normgivningen till börsnoterade företag angående upprättandet av koncernredovisning numera sköts av IASB, försvinner en stor del av RR:s tidigare ansvarsområde. Som en följd av detta kommer Bokföringsnämnden (BFN) att få ett större ansvar i normgivningen till små och medelstora företag eftersom IFRS inte är lika vägledande för dessa företag som RR i viss mån är.

BFN har fattat ett beslut vilket innebär att svenska företag kommer att bli kategoriserade som K1-K4 bolag. Indelningen sker efter de nya gränsvärdena 50/25/50 där siffrorna i tur och ordning står för antal anställda, balansomslutning och nettoomsättning. K4-bolagen är de börsnoterade bolagen. K3-bolagen måste överstiga mer än ett av värdena medan K2-bolagen måste överstiga endast ett av värdena (Bokföringsnämndens vägledning). K1-bolagen är små enskilda näringsidkare och små handelsbolag som ägs av fysiska personer (Pautsch, 2006).

Det finns redan ett regelverk för K1 bolagen, som träder i kraft efter den 1 januari 2007 då årsredovisningen ändras enligt förslag från regeringen, och det är tänkt att det ska efterföljas av ett regelverk för K2 och K3 bolag. Därmed kommer Sverige för första gången ha ett komplett regelverk för redovisning från K1 till K4 bolag (Thorell, 2006). Företag kommer alltid ha valet att förflytta sig uppåt i regelsystemet, vilket medför att bolag i kategori K1-K3 kan välja sig uppåt när det nya regelverket träder i kraft, förutsatt att de använder sig av hela det mer avancerade regelsystemet och inte bara vissa principer. (Bengtsson, 2004)

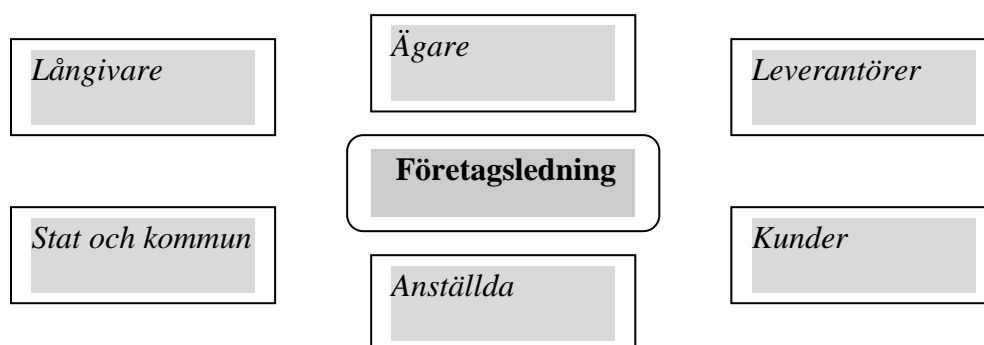
1.3 Problemdiskussion och syfte

”En drastisk sammanfattning av läget är att vi är i eller på väg till en situation där ett stort och svårtillämpat regelverk för de icke-noterade företagen ger finansiell information av mycket tveksamt värde” (Bengtsson, 2004).

Kopplingen mellan IFRS och svensk redovisningsnormgivning innebär framför allt två problem enligt Bengtsson (2004), tidigare kanslichef på Bokföringsnämnden. Det första är att det internationella regelverket inte är lämpat för små och medelstora företag, Bengtsson vidareutvecklar sitt resonemang och menar att det är oundvikligt att normgivningen tvingar små och medelstora företag att söka sina förebilder någon annanstans än i IFRS. Det andra problemet är att idag kan ett onoterat företag välja vilka redovisningsprinciper man ska följa. Denna möjlighet till val mellan BFN och RR gäller på tre nivåer: på systemnivå, inom det område som en rekommendation behandlar och för enskild form. Detta system skulle kunna fungera om företagen gav mycket utförlig

information om vilka val de gjort. Men så är ofta inte fallet. Information om redovisningsprinciper är låg i företagens årsredovisningar. Detta svårtillämpade regelverk för icke-noterade företag ger finansiell information av mycket tveksamt värde. Bengtsson har uppfattningen att det finns en klar och tydlig viljeinriktning i BFN som innebär att nämnden vill bygga ett nationellt system som präglas av enhetlighet, systemtänkande, stabilitet, begränsat omfång och traditionella redovisningsprinciper. Med systemtänkande menar Bengtsson att företag genom sin storlek eller i vissa fall företagsform ska delas in i olika kategorier.

Den finansiella redovisningens syfte kan definieras till att assistera vid beslutsfattande för externa användare (Deegan & Unerman, 2006). Eftersom det finns ett flertal olika användare av den externa redovisningen, finns det också en stor variation av informationsbehov. Därför är det omöjligt att genom den finansiella rapporten tillgodose alla intressenters intresse. Företagens intressenter illustreras nedan.

Modell 1, Företagets intressenter

Internationaliseringen av näringslivet, med allt mer handel och ägande över nationsgränserna, gör att informationskraven på företagen går åt olika håll för mindre och större företag. BFN:s beslut kommer att innebära att svenska företag har möjligheten att tillämpa ett mer avancerat regelverk än det man är hänvisad till beroende på sin storlek. Företag som faller under K3 kategorin kommer därför år 2008 (Bokföringsnämnden, 2006) när reglerna för K3 och K4 bolag beräknas vara färdiga, att stå inför valet att antingen tillämpa BFN:s kommande regelverk för K3 bolag eller att

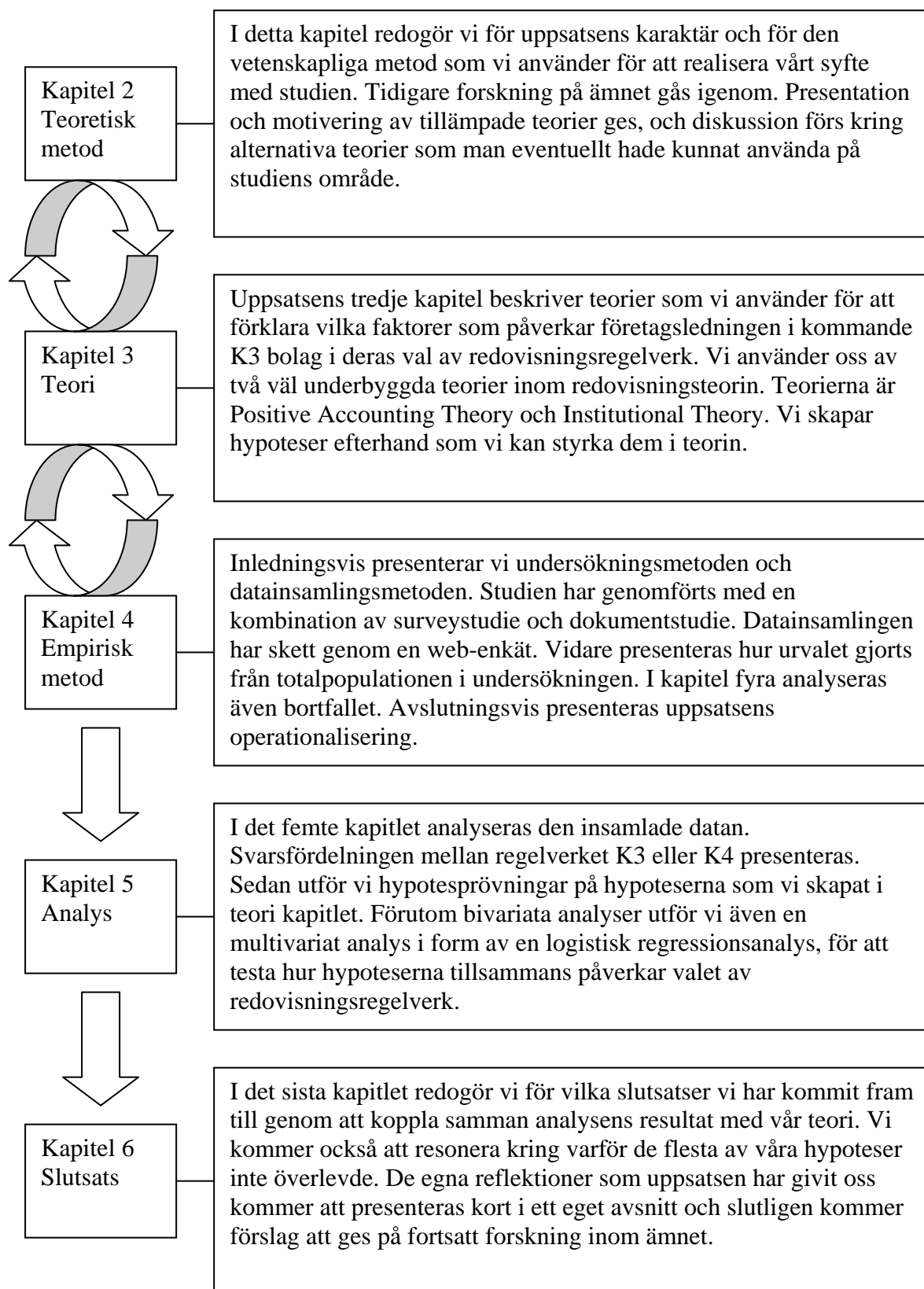
gå upp en nivå och redovisa enligt reglerna för K4 bolag, som är ett mer internationellt anpassat regelsystem. Detta kan vara i företagets intresse, eftersom de därmed kan presentera sin ekonomiska ställning för omvärlden på ett internationellt mer vedertaget sätt. Nackdelen från företagets perspektiv kan vara att redovisningen blir mer resurskrävande (proposition 2004/05:24).

Vi ställer oss frågan vilka andra fördelar och nackdelar företagsledningen i företag ser med regelverket K3 respektive K4, och vilka de anser väger tyngst. För att undersöka detta försöker vi urskilja vilka faktorer som urskiljer de bolag som kommer att redovisa enligt BFN:s mer nationellt anpassade redovisning för K3 bolag, och vilka bolag som kommer att redovisa enligt den mer internationella redovisningen i regelverket K4

Företag som efter införande av det nya regelverket väljer att förflytta sig uppåt i redovisningsregelverket väljer en mer avancerad redovisning (Thorell, 2004). Det kommer därför att innebära merarbete för dessa företag. Företag kan inte välja att enbart använda sig av vissa principer i det mer avancerade regelverket utan måste i så fall tillämpa det fullt ut. K3 företag som tidigare tillämpat BFN:s allmänna råd vid upprättandet av årsredovisningen, och som ser fördelar med att redovisa enligt K4 regelverket, måste vara medvetna om att det innebär merarbete. Steget från RR:s rekommendationer är inte lika stort, vilket innebär att det blir lättare för företag som tidigare tillämpat RR:s rekommendationer att ta steget till K4.

Vårt syfte är att undersöka vilka faktorer som påverkar svenska stora onoterade företag i deras val mellan att redovisa enligt K3 eller K4.

1.3 Uppsatsens fortsatta disposition

2 Metod

I detta kapitel redogör vi för den vetenskapliga metod som vi kommer att använda oss av för att realisera vårt syfte med uppsatsen. Presentation och motivering av de teorier vi kommer att använda ges och diskussion förs även kring andra teorier som man eventuellt hade kunnat använda.

2.1 Uppsatsens metod

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilka faktorer som påverkar ett stort onoterat bolag i deras val av redovisningsregelverk. Vårt mål är att finna samband mellan företagets karaktäristik och deras val mellan att antingen redovisa enligt blivande K3 reglerna eller att flytta upp en nivå och redovisa enligt K4 reglerna. Avsikten är att via hypoteser framtagna ur befintlig teori testa om teorin kan förklara varför företag väljer en viss inriktning av dessa två möjligheter. För att komma fram till hypoteserna kommer vi att föra en argumentation och ett resonemang som vi knyter an till befintlig teori.

Det finns ingen tidigare forskning inom valet mellan K3 och K4 regelverken eftersom BFN:s arbete med att ta fram det enskilda regelverket för K3-bolagen befinner sig i ett inledningsskede och mycket arbete kvarstår innan det är färdigt. Palmqvist, Pettersson och Wiman (2006), har behandlat reglerna för K2-bolagen där det undersöktes vilka huvudsakliga problem som revisorerna anser finns inom dagens redovisning för bolag som kommer att klassificeras som K2-bolag. Det går inte att komma ifrån att företag kommer att stå inför ett val av regelverk. Regelverkens utformning kommer i hög grad att påverka företagen vilket gör uppsatsens syfte intressant. Det finns fundamentala skillnader mellan regelverken som företag måste ta ställning till, och de måste väga för- och nackdelar mot varandra. En fråga som företagen måste ställa sig är, vilket regelverk som passar dem bäst. Vi vill försöka finna vilka faktorer som kan tänkas förklara varför företagen planerar att tillämpa K3 eller K4.

Vår studie har en förklarande karaktär som utgångspunkt, det vill säga, vi har velat förklara varför K3-bolag, beroende på olika interna och externa faktorer, har valt att redovisa enligt en viss inriktning. Med antagandet att ledningens val av redovisning påverkas av olika interna

faktorer, såsom varje ledares egen nyttomaximering, och att det även finns externa faktorer som påverkar deras val, till exempel att den bransch som företaget agerar i har ett visst sätt att redovisa på, har vi valt att angripa vårt problem med en teoretisk förankring. Enligt Saunders et al. (2006) innebär den deduktiva ansatsen att man söker efter kausala samband mellan olika faktorer. Man utgår då från befintlig teori för att försöka finna dessa orsak-verkan samband. Detta till skillnad från den induktiva ansatsen, som från början inte har någon teori förankrad, utan där börjar man med att samla in data genom att observera någonting och utifrån det skapar man sedan nya teorier. Vi kommer att använda oss av den deduktiva ansatsen eftersom vi kommer att utgå från befintliga teorier för att förklara vårt syfte. Genom metoden ges även möjligheten att studera många företag vilket är en viktig del för att kunna generalisera utfallet skriver Saunders et al. (2006). Saunders skriver vidare att generaliseringen kan vara ett problem eftersom man kan missa viktiga faktorer som exempelvis mänskligt beteende (människor agerar inte alltid rationellt) som eventuellt kunde ha förklarats i en induktiv studie. Vi har funnit två mycket väl förankrade teorier som kan appliceras på vår studie. Dessa två är Positive Accounting Theory (PAT) och Institutionell teori (IT). Med hjälp av PAT formulerar vi antaganden om företagsledningars opportunistiska beteende, som enligt Watts och Zimmerman (1978, 1979, 1990) innebär att de väljer ett visst sätt att redovisa på som ökar deras personliga nytta. Men företagsledningens möjligheter att nyttomaximera begränsas av den institutionella teorin som sätter ramar för vilket agerande som är legitimt.

Det riktas skarp kritik mot PAT, kritiker menar att det inte bara är den egna nyttan som påverkar företagsledningen, utan att det även finns en mängd andra faktorer som påverkar. Dessa faktorer är sådana som ligger utanför företagets egna fyra väggar. Företag agerar i en viss omvärld och den miljön påverkar valet av vilken kategori man vill verka inom (Deegan & Unerman, 2006). Därför syftar även studien att utifrån institutionell teori försöka förklara företagets beteende när det gäller valet av vilken redovisningsnivå man ska ligga på. Institutionell teori förklarar organisationers agerande och hur vissa sätt att handla på i organisationen blir allmänt accepterade och därmed tas de för givna av individer inom organisationen (ibid.).

Det finns två teorier, förutom institutionell teori, som kategoriseras som politiskt ekonomiska teorier. Det är Legitimacy Theory och Stakeholder Theory. Deegan och Unerman (2006) menar att inom ramen för Legitimacy Theory försöker företag alltid sträva efter att verka inom de gränser och normer som finns i den omvärld de befinner sig i. De vill att intressenter, som har anknytning till företaget, uppfattar dem som legitimerade i de handlingar som de begår. I Stakeholder Theory sätts bland annat anställda, kunder, långivare, kommun, stat med flera i fokus (Deegan & Unerman, 2006). Man behandlar dessa intressenters förväntningar och vilken inverkan de har på företagets strategier. Frågan blir då hur företaget ska förvalta dessa förväntningar. Det som är negativt med Stakeholder Theory är att den inte tar hänsyn till de informella regler som finns i samhället. Vi är intresserade av att se på vilka faktorer, som påverkar valet av redovisningsinriktning och vi förutsätter att det finns informella faktorer som påverkar detta. Därför anser vi att Stakeholder och Legitimacy Theory ej passar lika bra in utan det blir istället det agentteoretiska perspektivet och det institutionella perspektivet som får förklara vilka faktorer som påverkar om ett stort onoterat bolag väljer att redovisa enligt K3 eller K4.

2.2 Kapitelsammanfattning

Målet med uppsatsen är att försöka finna samband mellan företagens karaktäristik och deras val mellan att antingen redovisa enligt blivande K3 reglerna eller att gå upp till K4 reglerna. Detta kommer vi testa genom att formulera hypoteser som vi kommer att knyta an till befintlig teori. Uppsatsen har en förklarande karaktär eftersom vi vill förklara vilka faktorer som påverkar valet av redovisning, därmed kommer vi att använda oss av en deduktiv ansats. De teorier som vi kommer att bygga våra hypoteser på är Positive Accounting Theory och institutionell teori. Dessa har vi valt på grund av att båda teorierna är väl underbyggda i den befintliga teorin och att de båda kompletterar varandra på ett bra sätt. PAT försöker förklara företagsledningens opportunistiska beteende, och institutionell teori försöker förklara de faktorer som finns i företagets sociala omvärld som påverkar deras beslutsfattande.

3 Teori

I detta kapitel kommer vi att beskriva de teorier vi använder för att försöka förklara vilka faktorer som påverkar onoterade bolags redovisningsval. Det finns två teorier inom redovisningsteorin som vi använder oss av. Teorierna är Positive Accounting Theory och Institutional Theory. I teorin kommer vi att skapa hypoteser efterhand som vi kan styrka dem i teorin.

3.1 Positive Accounting Theory

I Deegan och Unerman (2006) beskrivs Positive Accounting Theory (eller PAT som vi i fortsättningen kommer att skriva) som en teori som försöker förklara och förutsäga valet av redovisning. PAT fokuserar på relationer mellan olika individer inom en organisation, samt hur redovisningen används som hjälpmedel för att dessa relationer skall fungera. Teorin bygger på agentteorin där agenten (företagsledningen) är redovisningsskyldig gentemot ägarna (principalen) (ibid.).

Individer inom en organisation agerar i eget intresse för att maximera sin egen nytta (Watts & Zimmerman 1978). Om ett företag står inför ett val mellan olika redovisningsprinciper är det troligt att ledningen väljer det alternativ som bäst lämpar sig för deras egna intressen (Scott 2003). De agerar rationellt och har inga incitament att välja redovisning som innebär det bästa för företaget (ibid.). Det är här konflikter uppstår mellan agenten och principalen. I ett företag ger ägaren (principalen) instruktioner till företagsledaren (agenten) om hur han vill att företaget skall drivas för att hans nytta skall maximeras. PAT menar att företagsledaren inte har samma intresse som ägaren att maximera företagets vinst. Företagsledaren är endast beredd att maximera vinsten om han själv har något eget intresse i det (ibid.).

Förutsättningarna i PAT om att individer är opportunistiska och agerar efter eget intresse är enligt Scott (2003) organiserade runt tre grundhypoteser framtagna av Watts & Zimmerman (1990), vilka följer nedan.

3.1.2 Bonussystem

Enligt Watts & Zimmerman (1978) spelar ledningen en betydande roll vid valet av redovisningsstandarder. Eftersom ledningen har stort inflytande på företagets val av redovisningsstandarder, kan de påverka valet till egen fördel. Individerna är som tidigare nämnts opportunistiska och agerar för att maximera sin egen nytta. Om ett företag väljer att ha resultatbaserade bonussystem för ledningen, d.v.s. ju högre vinst företaget visar desto mer kommer ledningen att få i ersättning, så kommer de att välja ett redovisningssystem som visar vinster direkt, istället för att skjuta dem framåt i tiden (ibid.).

Detta innebär att om ett företags ledning har resultatbaserade bonusavtal kommer de att välja en redovisning som i största möjliga mån visar så hög vinst som möjligt. En redovisning upprättad enligt K4 vilken bygger i större grad på IAS/IFRS rekommendationer, vilket påverkar ett företags beskattningsbara resultat. Väljer de att redovisa enligt K4 innebär det en tidigareläggning av vinster än enligt nuvarande principer från BFN (K3), vilket framskjuter ett företags beskattningsbara resultat (SOU 2003:71). Detta leder oss till vår första hypotes.

Hypotes 1: K3- bolag vars ledning har skrivna bonus/kompensationsavtal grundade på företagets resultat tenderar att välja att redovisa enligt K4-regelverket

3.1.3 Politisk påverkan

Den politiska sektorn har makt att kunna påverka förmögenhetsöverföringar mellan olika grupper (Watts & Zimmerman 1978). En grupp som är speciellt sårbar för sådana här politiska påtryckningar är företagssektorn. Genom att redovisa höga vinster och stor lönsamhet blir företagen föremål för medias uppmärksamhet (ibid.). När företagen får stor medial uppmärksamhet på grund av deras lönsamhet drar det även till sig andra blickar, nämligen från politiskt håll (Scott 2003). Politiker vill dra nytta av företagen som är lönsamma för att få in så mycket kapital som möjligt i form av skatter, avgifter etc. Ett sätt att undvika den massmediala uppmärksamheten och således även den politiska, är att redovisa så låga resultat som möjligt för företagen. På så vis drar de inte till sig lika mycket uppmärksamhet (ibid.).

I en studie av Gill-de-Albornoz och Illueca (2005) granskades de politiska påverkningarna hos spanska el-distributörer under perioden 1991-2001. I det fallet var frågan om företagen var mer benägna att visa lägre vinster på grund av politiskt reglerade priser. Priserna, som bestämdes av regeringen, var kopplade till hur stora vinster företagen redovisade året innan. Om de medvetet visade lägre vinster kunde de på så sätt vinna kundernas och politikernas förtroende så att en ytterligare prissänkning inte skulle ske (ibid.). Undersökningen visade att det fanns ett samband mellan prisregleringarna och hur företagen redovisade. Försämrade förutsättningar avseende elpriser, medförde att företagen redovisade mer konservativt och visade lägre vinster än vad de skulle kunna göra.

Enligt Scott (2003) är det speciellt två faktorer som gör att företag blir föremål för politiska påtryckningar, bransch och storlek. Företag i branscher där stora delar av befolkningen är intressenter, som t.ex. i olja - och bensin branschen, är speciellt utsatta för politiska påtryckningar (ibid.). Om bolagen visar stora vinster och samtidigt höjer priserna leder det till att kunderna tappar förtroendet för dem i och med att bensin och oljebolag verkar under en slags oligopol marknad och kunderna inte har så många distributörer att välja på. Därför menar Scott att med missnöjda kunder är det lätt hänt att det börjar skrivas i media om hur bolagen utnyttjar kunderna på grund av marknadssituationen.

Den andra faktorn som påverkar ett företags politiska påverkan är storlek (Watts & Zimmerman 1990). Ju större företagen är desto mer krav ställs på dem. Scott (2003) menar att de allra största och mäktigaste företagen har ett större ansvar att axla politiska frågor som exempelvis miljöpolicy, just på grund av deras storlek och inflytande. De blir tvungna att lägga mer kapital på sådana känsliga frågor. Visar de största företagen stora vinster så leder det till en ökning av politiska intressen (ibid.). Inom den Institutionella teorin nämns även företagens storlek som en faktor som påverkar valet av redovisning (DiMaggio & Powell 1983).

Dessa resonemang leder oss in på vår hypotes om hur företag påverkas av stor massmedial uppmärksamhet och som en följd av det, politiska intressen.

Hypotes 2A: K3- bolag som är utsatta för exponering i media tenderar att redovisa enligt K3-regelverket

Hypotes 2B: Stora K3- bolag utsatta för exponering i media tenderar att stanna kvar i K3-regelverket för att undvika politisk påverkan

3.1.4 Låneavtal

När ett företag lånar pengar hos ett kreditinstitut ingår de avtal om speciella kriterier som kreditgivaren vill att låntagaren skall uppfylla under lånetiden (Scott 2003). Kreditgivaren vill ha en slags säkerhet att företaget är seriöst och inte äventyrar sin ekonomi. Ett exempel på krav från kreditgivaren kan vara att visa upp god lönsamhet. Ju stramare dessa restriktioner är desto större är risken att låntagaren överträder dem på något sätt (Watts & Zimmerman 1990).

Om ett företag bryter restriktionerna som utformats av långivaren, kan företaget bestraffas på olika sätt. Det kan i framtiden bli svårare att få nya lån från kreditgivaren (Scott 2003). Om en låntagare är nära att bryta något av de krav som kreditgivaren ställt, så leder det till att låntagaren kommer att redovisa vinster direkt istället för att skjuta fram dem, allt för att uppfylla långivarens krav (ibid.).

Hypotes 3: K3- bolag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4-regelverket

3.2 Institutionell teori

IT är en teori som, liksom PAT, förklarar företags val av redovisning. IT fungerar under vissa former som ett alternativ till PAT men att den kan och bör främst användas som ett komplement till PAT för att förklara företags val av redovisning (Collin, Tagesson, Andersson, Cato och Hansson 2004). Ett grundläggande argument till varför IT är en relevant teori för forskare som undersöker redovisningsval är att den hjälper en att förstå och tolka hur organisationer reagerar på sociala och institutionella påtryckningar och förväntningar. En faktor bland flera är att IT länkar samman praxis i ett företag, såsom redovisning och bolagsrapportering, med de värderingar som den omvärld företaget agerar i har (Deegan & Unerman 2006).

Enligt Deegan och Unerman (2006) är den institutionella teorin starkt påverkad av en klassisk artikel skriven av DiMaggio och Powell (1983). De har kommit fram till att det finns tre institutionella mekanismer som påverkar organisationers beteenden. I artikeln beskrivs de tre mekanismerna som: (1) Tvingande mekanismen, som är tvingande regler från externa organisationer som organisationen är beroende av; (2) Imitationsmekanismen, som förklarar att företag imiterar varandra genom att ta efter varandras agerande; (3) Normativa mekanismer, som bygger på att professionella yrkesroller, såsom revisorer, sätter upp normativa regler som sedan leder till ett professionellt handlande av företagen. DiMaggio & Powell menar att omvärlden har stor betydelse för hur organisationer organiserar sig. Organisationer som bedriver liknande verksamhet kan vara olika till att börja med, men efter en tid kommer de att se ut på ungefär samma sätt. De kommer att organisera sig likvärdigt, inrätta ett liknande sätt att arbeta på och de kommer att presentera sig utåt i bolagsrapporterna på samma sätt (ibid.).

3.2.1 Tvingande mekanismen

Eftersom det finns regler som företagen måste följa, blir en effekt av det att företagen blir mer lika varandra. Företag som har en viss storlek eller finns inom ett visst speciellt geografiskt område, eller har en speciell verksamhet kan ha särskilda regler som de måste följa, eller så kan det vara regler som gäller för alla företag som måste följas (Holmblad, 2002).

Den tvingande mekanismen har sitt ursprung från både formella och informella påtryckningar utövade på organisationen av andra organisationer, som de är beroende av. Men även från de kulturella förväntningar som finns i samhället eller i den bransch som organisationen agerar i (DiMaggio & Powell, 1983). Deegan och Unerman (2006) menar att organisationer ändrar sitt beteende på grund av påtryckningar från dem som är intresserade av organisationen och som de är beroende av. Det innebär att företag blir tvingade att redovisa de uppgifter som intressenterna vill ha eller behöver (ibid.). Den tvingande mekanismen är relaterad till ägargrenen i Stakeholder Theory som säger att ägarna har ett inflytande på organisationen, och att det sker på bekostnad av att de intressenter som har mindre inflytande inte får sina förväntningar beaktade (ibid.). DiMaggio och Powell (1983) menar att staten är det organ som har störst inflytande på organisationer och företag, eftersom staten upprättar lagar och regler. I Sverige är Årsredovisningslagen (ÅRL 1995:1554) och Bokföringslagen (BFL 1999:1078) de viktigaste lagarna inom redovisningsområdet idag (Nilsson, 2005).

Traditionellt har BFN främst varit inriktade på redovisningsproblem i mindre och medelstora företag. Eftersom det är nämndens uppgift att tolka begreppet god redovisningssed svarar nämnden på frågor av allmänt intresse kring redovisning från både organisationer, myndigheter och företag. Deras ställningstaganden har karaktären av allmänna råd, de är alltså inte bindande för företagen. Men nämndens inflytande är starkt och har de senaste åren stärkts ytterligare. Domstolar och skattemyndigheter använder ofta deras publikationer som lagtext (Nilsson, 2005). Vidare menar Nilsson att om man ser på RR: s roll så svarar de för normbildningen för börsnoterade företag samt i mån av behov för tolkningen av IAS/IFRS. Sedan början av 2005 ska alla svenska börsföretag redovisa enligt IAS/IFRS på koncernnivå. De tillämpar alltså inte längre RR: s rekommendationer utan istället internationella regelverk.

På bolagsnivå redovisar svenska företag i dagsläget antingen enligt RR: s rekommendationer, BFN eller en kombination av BFN och RR: s rekommendationer. Eftersom K4 regelverket kommer att bygga på mer internationellt vedertagna redovisningsprinciper så skulle det naturliga steget för de onoterade bolag som tillämpar RR: s rekommendationer vara att redovisa enligt K4 regelverket. Regelverken och övrig normgivning utgör en mekanism som underlättar, och på så sätt i viss grad tvingar de företag som vill redovisa enligt en kategori som motsvarar RR: s rekommendationer, att välja K4 regelverket eftersom det kommer att bygga på IAS/IFRS. Utifrån detta resonemang har vi formulerat följande hypotes:

Hypotes 4: K3- bolag som just nu tillämpar RR: s rekommendationer tenderar att vilja redovisa enligt det högre K4-regelverket

3.2.2 Imitationsmekanismen

Den andra mekanismen som DiMaggio & Powell (1983) behandlar är imitationsmekanismen. Osäkerhet är en mäktig kraft som uppmuntrar till imitation. Imitationen erbjuder praktiska och enklare lösningar till betydligt lägre kostnad. Detta leder till att organisationer tenderar att efterlikna andra organisationer i deras bransch. Framförallt i de organisationer som de anser vara mer legitimerade och framgångsrika än de själva är (ibid.). De försöker att efterlikna och förbättra sig genom att titta på beteende i andra organisationer, i syfte att skapa sig konkurrensfördelar och därmed generera en högre legitimitet (Deegan & Unerman, 2006).

Enligt Jönsson (1985) återgivit av Collin et al., (2004) har stora företag en stark inverkan på utvecklingen av finansiella rapporter. Små företag tenderar att imitera de stora bolagen och deras lösningar på redovisningsproblem. Imitationsmekanismen, som kan förklara och underbygga små företags beteenden när det gäller att ta efter stora bolags sätt att redovisa, vilket har en betydande roll för att små bolag ska uppnå legitimitet (DiMaggio & Powell, 1983; Touron, 2005).

Hypotes 5: K3- bolags sannolikhet att välja K4-regelverket tenderar att öka i förhållande till storleken på bolaget

I en studie av Granlund et al., (1998) granskades stora finska företag i livsmedelsbranschen, och hur de har använt sig av sin internationalisering som ett argument för att legitimera sina strategiska beslut. För att övertyga intressenter om att organisationen behöver utvecklas använder sig företagen av internationalisering och medlemskap i EU som argument för att de behöver förändras. De menar att de måste förändra organisationen för att kunna utveckla sin verksamhet och stå emot ökad konkurrens från omvärlden.

Holmblad (2002) anser att internationalisering medför intensivare kontakter mellan olika slags organisationer. Företag i internationella nätverk samarbetar inte bara med varandra och de organisationer som är intresserade av dem utan de har också kontakter med myndigheter, regeringen och EU-förvaltningar. Härigenom bör förväntningar på att organisationer ska vara utformade på bestämda sätt öka (ibid.). De företag som agerar på en internationell marknad ska då, för att konkurrera, välja att redovisa på ett liknande sätt. Att då planera att redovisa enligt K4 regelverket torde vara av stor vikt för dessa. Om de är nya aktörer på en internationell marknad vore det ett naturligt steg att imitera framgångsrika företag som har agerat internationellt en längre tid för att kunna konkurrera. För företag med betydande del export, kan det då finnas en vilja att använda sig av ett redovisningsregelverk som är internationellt jämförbart. Det blir på så sätt lättare att jämföra finansiella rapporter. Om företagen till exempel är intresserade av att göra ett förvärv i utlandet eller om man är intresserad av att öka möjligheten att bli uppköpta av ett utländskt bolag, så ger det en fördel att ha en liknande redovisning om en företagsvärdering ska göras. Därför bör en tillämpning av K4 regelverket vara att föredra för exporterande företag, så att utländska intressenter har möjlighet att få en bättre insyn i företaget.

Hypotes 6: K3- bolag som agerar på en internationell marknad tenderar att redovisa enligt det högre K4-regelverket

Företag som agerar på den internationella marknaden ingår ofta i en koncern. Detta kan leda till att bolagen inom koncernen vill redovisa enligt samma redovisningsnormer, eftersom det på så sätt blir lättare att få en övergripande ekonomisk bild över koncernen. Detta bygger vidare på tesen om internationalisering, och att det skulle vara en faktor som leder till att bolagen redovisar enligt samma normer. Här kommer imitationsmekanismen in. DiMaggio & Powell (1983) menar att små bolag tenderar att använda sig av samma redovisning som stora

bolag gör, framförallt om ett mindre bolag är dotterbolag till ett större bolag. Detta för att det underlättar redovisningen i koncernen och jämförelser sinsemellan bolagen. Detta gäller inte bara företag som har dotterbolag eller moderbolag i utlandet, utan samma resonemang kan appliceras om koncernen agerar inom samma land.

Touron (2005) anser att bolag som agerar i samma omgivning och som agerar på en internationell marknad, använder sig av redovisningsnormer som är internationellt accepterade för att få legitimitet. K3-bolag som vill vara multinationella och som antingen har ett moderbolag eller ett dotterbolag med säte i utlandet skulle enligt Tourons resonemang vilja efterlikna modern, och redovisa enligt internationella redovisningsprinciper. Men eftersom det inte är möjligt för svenska bolag att tillämpa det fullständiga regelverket IAS/IFRS, skulle valet falla på K4.

Hypotes 7A: K3- bolags benägenhet att välja K4-regelverket ökar om de ingår i en koncern

Hypotes 7B: K3- bolag som ingår i en koncern där moderbolaget är noterat tenderar att välja K4-regelverket

3.2.3 Normativa mekanismer

Den sista mekanismen som DiMaggio & Powell (1983) behandlar är den normativa mekanismen som primärt härstammar från påtryckningar från professionella yrkesroller. Det finns två aspekter inom professionen som är viktiga för de normativa mekanismerna. Den första är den utbildning och den kunskap som forskare på universitet världen över bidrar med och fungerar som bas, vilket leder till legitimitet. Den andra aspekten är den tillväxt och det arbete med att tänka igenom hur något bör vara som utförs av professionella nätverk och som snabbt breder ut sig i organisationer. Universitet och professionella institutioner är viktiga för utvecklingen av normer bland företagsledningarna och deras personal (ibid.)

Professionella yrkesgrupper som revisorer inger förtroende genom att de garanterar att företagets årsredovisningar ger en rättvisande bild (Touron, 2005). Stora revisionsbyråer är

starka normgivare och innehar en mäktig ställning på marknaden eftersom de är stora organisationer som besitter ett brett och stort kunnande inom revision (ibid.). Bolagens revisorer har en mycket stark påverkan på företagen och deras redovisning eftersom de försöker införa normer hos företagen de reviderar (Collin et al., 2004)

Företag som kategoriseras som K3 bolag, och som anlitar en stor internationell revisionsbyrå, ska alltså betydligt oftare ta efter internationella standarder och därmed ska de enligt teorin vara intresserade av att redovisa enligt det kommande K4-regelverket, som kommer att byggas på det internationella regelverket IAS/IFRS. En viktig anledning till att de stora revisionsbyråerna strävar efter att implementera en internationellt anpassad redovisning är att det är en stor fördel om de arbetar på samma sätt i hela sin organisation. Det är en fördel om alla de stora onoterade bolag som de reviderar har en liknande redovisning, eller strävar mot att ha en liknande redovisning. Följande hypotes har även inslag av den tvingande mekanismen eftersom det är lag på att aktiebolag ska anlita en godkänd eller auktoriserad revisor. Imitationsmekanismen spelar också in eftersom revisionsbyråer även reviderar andra företag, vilket innebär att imitation kan ske genom revisionsbolagen.

Hypotes 8: K3- bolag som använder sig utav någon av de fyra största revisionsbyråerna tenderar att anpassa sig till att redovisa enligt K4-regelverket

Revisorer och andra professionella tar hela tiden fram och ger nya förslag till normativa regler. Dessa normativa regler leder i sin tur till ett professionellt handlande från företagens sida. Till exempel är god redovisningssed en sådan norm. Dessa normativa påtryckningar kan också leda till att företag inom samma bransch redovisar enligt samma regelverk (Salmeron & Salvador 2006; Brandes, Hadini och Goranova 2006) Enligt Salmeron & Salvador är det väl ansett att företag som agerar i samma omgivning tenderar att utveckla liknande sätt att redovisa. Detta är även ett sätt för företagen att skapa legitimitet och därmed säkra sin överlevnad inom branschen (ibid; Collin et al., 2004). Genom teorin om att företag inom samma bransch väljer att redovisa på samma sätt har vi konstruerat vår sista hypotes.

Hypotes 9: K3- bolag som agerar i samma bransch tenderar att välja samma redovisningsregelverk

3.3 Hypotessammanfattning

Hypotes 1: K3- bolag vars ledning har skrivna bonus/kompensationsavtal grundade på företagets resultat tenderar att välja att redovisa enligt K4-regelverket

Hypotes 2A: K3- bolag som är utsatta för exponering i media tenderar att redovisa enligt K3-regelverket

Hypotes 2B: Stora K3- bolag utsatta för exponering i media tenderar att stanna kvar i K3-regelverket för att undvika politisk påverkan

Hypotes 3: K3- bolag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4-regelverket

Hypotes 4: K3- bolag som just nu tillämpar RR: s rekommendationer tenderar att vilja redovisa enligt det högre K4-regelverket

Hypotes 5: K3- bolags sannolikhet att välja K4-regelverket tenderar att öka i förhållande till storleken på bolaget

Hypotes 6: K3- bolag som agerar på en internationell marknad tenderar att redovisa enligt det högre K4-regelverket

Hypotes 7: K3- bolags benägenhet att välja K4-regelverket ökar om de ingår i en koncern

Hypotes 7B: K3- bolag som ingår i en koncern där moderbolaget är noterat tenderar att välja K4-regelverket

Hypotes 8: K3- bolag som använder sig utav någon av de fyra största revisionsbyråerna tenderar att anpassa sig till att redovisa enligt K4-regelverket

Hypotes 9: K3- bolag som agerar i samma bransch tenderar att välja samma redovisningsregelverk

3.5 Kapitelsammanfattning

Huvudsyftet med uppsatsen är att undersöka vilka faktorer som påverkar svenska stora onoterade företag i valet mellan K3 eller K4 regelverket. För att komma fram till vilka faktorer som kan tänkas påverka valet av redovisningsteori, har vi valt att utgå från två olika teorier från redovisningsteorin. Hypoteser har bildats utifrån de två teorierna och har presenterats efterhand som de har styrkts i teorin. Den första är PAT som fokuserar på relationer inom en organisation, samt hur redovisningen används som hjälpmedel för att dessa relationer skall fungera. Här förklaras också vad som kan vara bakomliggande orsaker till varför företagsledaren (agenten) väljer att agera på ett visst sätt och varför ägaren (principalen) agerar på ett annat sätt. Grunden i PAT är att individer är opportunistiska och agerar i eget intresse. Den andra teorin är institutionell teori som hjälper att förstå och tolka hur företag reagerar på sociala och institutionella påtryckningar och förväntningar. IT grundar sig på tre mekanismer som påverkar deras agerande. Mekanismerna är; tvingande mekanismen som är tvingande regler från externa organisationer och som bolaget är beroende av, imitations-mekanismen som bygger på att företag imiterar varandra och normativa mekanismen som bygger på att professionella yrkesroller sätter upp normativa regler.

4. Empirisk metod

I Uppsatsens fjärde kapitel presenteras vilka empiriska metoder vi använt oss av, och på vilka grunder, för att realisera uppsatsens syfte. I detta kapitel presenteras även hur vi har observerat, och använt våra hypoteser till vårt empiriska problem genom operationaliseringen.

4.1 Avgränsningar

I vårt syfte framgår det att undersökningen riktar sig till företag som kommer att bli kategoriserade som K3 företag. Vidare har vi avgränsat undersökningen till att endast behandla större K3 bolag. Med större K3 bolag menar vi företag med över 100 anställda. Detta har gjorts efter att vi testat vår frågeställning på ett mindre K3 bolag och där fick intrycket av att de inte var speciellt insatta i det nya regelverket. Eftersom vi arbetar med begränsade resurser, och för att undersökning ska bli genomförbar, och för att få ett tillförlitligt resultat, har vi begränsat urvalet till större K3 bolag.

4.2 Undersökningsmetod

För att realisera vårt syfte har vi genomfört en kombination av surveystudie och dokumentstudie. Enligt Saunders et al. (2006) är fördelarna med en surveystudie att den kan nå ut till en stor population på ett effektivt sätt, och att resultaten blir jämförbara eftersom man använder sig av standardiserade frågor. Nackdelarna kan vara att information man får ut av en surveystudie inte är lika omfattande som vid andra metoder som till exempel vid studier med möjlighet att söka mer kvalitativ data (ibid.). Det beror på att man inte ger respondenten någon möjlighet att ytterligare reflektera över frågor, och fördjupa sig inom problem respondenten finner intressanta. Men med vårt syfte i åtanke att finna orsakssamband är det viktigare att få många observationer i undersökningen, och med resultat som möjliggör statistiska generaliseringar. Därför har vi valt att använda oss av en metod med standardiserade frågor. Ett alternativ hade varit att enbart genomföra en dokumentstudie. I

vårt fall hade det inneburit att studera årsredovisningar. Men eftersom de nya reglerna för onoterade bolag inte börjat gälla än, är det inte möjligt att genom en dokumentstudie besvara vår frågeställning. Därför har vi enbart samlat in sekundärdata från dokumentstudier. Primärdata är insamlad från surveystudien.

4.3 Datainsamlingsmetoder

Valet av datainsamlingsmetod är direkt beroende av urvalspopulationen, undersökningens syfte och vilka resurser som finns till hands (Fowler 2002). Vi har använt oss av ett frågeformulär i form av en web-enkät för att samla in primärdata, eftersom det är ett effektivt sätt att samla in data från ett stort urval för att sedan dra statistiska slutsatser (Saunders et al, 2006). En annan metod att samla in kvantitativ data genom en surveystudie kan vara att genomföra strukturerade intervjuer med standardiserade frågor. Fördelen med strukturerade intervjuer är att reliabiliteten i undersökningen ökar, dels på grund av att svarsfrekvensen ökar, men också på grund av att det går att säkerställa att rätt person svarat på frågorna (Saunders et al). Reliabilitet är att mäta saker på rätt sätt (ibid.). Men eftersom vårt syfte kräver att vi når ut till ett stort antal respondenter, och eftersom vi är tidsbegränsade, använder vi oss av ett frågeformulär i form av en web-enkät. För att kommunicera med våra respondenter har vi således varit beroende av deras e-mail adresser, dessa har sökts främst genom företagets hemsidor och företagsfakta. 30 % av insamlade e-mail adresser går direkt till ekonomiansvarig i företagen. Övriga e-mail har skickats till företagets informations-adresser, med hänvisning att vidarebefordra till ekonomiansvarig.

Det är alltid svårt när man använder sig av utskickade enkäter att säkerställa att rätt person svarat. Detta gäller både när man använder sig av e-mail och postadresser (Saunders et al, 2006). Detta påverkar redovisningens reliabilitet och validitet negativt (ibid.). Såväl Saunders et al., och Alreck och Settle (1995) påpekar att det är väldigt viktigt att frågeformuläret är väl genomtänkt för att rätt saker ska observeras och mätas. Vår enkät är därför testad på ett företag som kommer att bli kategoriserat som ett K3 bolag, för att kontrollera att enkäten tolkades så som den är tänkt, vilket är viktigt för validiteten i undersökningen (Saunders et al, 2006) Validiteten i studien påverkas av hur frågeformuläret är utformat. Validitet är att mäta det man avser att mäta, vilket är viktigt för att få ett bra resultat. Utformningen av

frågeformuläret påverkar också reliabiliteten i undersökningen. Ett tydligt och genomtänkt frågeformulär menar Saunders et al även förbättrar svarsfrekvensen, och därmed reliabiliteten. För att förbättra reliabiliteten i undersökningen har ett unikt kontrollnummer tilldelats respondenterna. Respondenterna har sedan fått fylla i kontrollnumret och företagsnamnet i enkäten. Detta medför att vi kan kontrollera att rätt företag svarat på enkäten. Men vi kan inte säkerställa att rätt person på företaget svarat på enkäten vilket påverkar både reliabiliteten och validiteten negativt. För att samla in sekundärdata har vi även använt oss av Affärsdatas databas. Detta har vi gjort eftersom vi strävat efter att ha med så få frågor som möjligt i web-enkäten, vilket ger en högre svarsfrekvens, och därmed högre reliabilitet. Saunders et al påpekar att det finns en utbredd syn på att ett långt frågeformulär påverkar svarsfrekvensen negativt, men att det är svårt att säkerställa, eftersom det är svårt att separera effekterna av ett kort frågeformulär från effekterna av andra faktorer, som också påverkar svarsfrekvensen. Vidare menar Saunders et al. att ett väldigt kort frågeformulär kan ge signaler om att undersökningen är oviktig och inte värd att besvara. För att inte ge sådana signaler har vi även skrivit i det utskickade e-målet till respondenterna att övrig information vi behöver har samlats in från externa källor.

4.4 Urval och Population

Målgruppen för vår undersökning är stora onoterade svenska bolag, vilka kommer att klassas som K3 bolag i BFN: s kommande regelverk för redovisning. I Affärsdata har följande information sökts för att sortera ut vår population av K3 bolag med mer än 100 anställda.

	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Anställda	> 100	> 100	> 100
Tillgångar (Mkr)	< 25	>25	> 25
Omsättning (Mkr)	> 50	<50	> 50
Summa:	14 st	76 st	2139 st

Av dessa 2229 st bolag var 108 st noterade och ingår därför inte i K3 kategorin. Därmed finns det enligt affärsdata 2121 st aktiva K3 bolag i Sverige. Eftersom vi arbetar med begränsade

resurser ämnar vi utföra en urvalsundersökning. Alternativet hade varit att göra en totalundersökning av den totala populationen. Enligt Alreck och Settle (1995) är urvalsundersökningen både praktisk och ekonomisk, ett litet urval från en population representerar ofta hela populationen förutsatt att urvalet gjorts på ett korrekt sätt och är tillräckligt stort för att representera hela populationen. Alreck och Settle menar dessutom att en totalundersökning ibland är slöseri med resurser. Urvalets storlek beror på graden av avvikelser i resultatet man är beredd att acceptera, men det är sällan nödvändigt att göra ett urval på mer än 10 % vid studier med större populationer (ibid.). Vi gör dock bedömningen att risken för svarsbortfall i vår undersökning är stor, och att ett urval på ca 700 företag är nödvändigt för att samla in tillräckligt många observationer. Det finns många olika urvalstekniker, vid studier av statistisk karaktär krävs det vanligtvis en teknik som innebär sannolikhetsurval. Men sannolikhetsurval menas att sannolikheten för att ett företag ska hamna i urvalet är känd och lika för alla (Saunders et al, 2006). Vi har använt oss av en sådan metod i form av att vi gjort ett systematiskt urval, vilket innebar att vi valde ut var tredje bolag i vår population.

4.5 Operationalisering

För att testa våra hypoteser vi presenterat i föregående kapitel, har vi tagit fram variabler som gör det möjligt för oss att observera de förhållanden i företagen som enligt våra hypoteser påverkar dem i deras val av redovisningsregelverk. De variabler vi använder oss av är framtagna utifrån våra hypoteser och gör dem mätbara. Vi har en beroendevariabel som besvarar uppsatsens hela problemställning, den är vilka företag som väljer regelverket K3, och vilka som väljer regelverket K4. Eftersom vår test av enkäten på ett K3 företag visade indikationer på att osäkerheten i frågeställning kan vara stor i vissa företag har respondenterna även kunnat svara ”vet ej” på vilket regelverk de planerar använda sig av. Respondenterna har sedan givits möjligheten att svara på vilket regelverk de finner mest troligt att de kommer att använda sig av. Svaren har sedan slagits ihop till en beroendevariabel som är K3 eller K4. För att sedan kunna göra generaliseringar om vilka företag som föredrar det ena regelverket framför det andra behöver vi förklarande eller oberoende variabler som sedan ställs emot vår beroende variabel. Data till oberoende variabler insamlade från surveystudien är följande:

- **Internationell handel**
- **Koncerttillhörighet**
- **Huvudmoderbolag**
- **Massmedial påverkan**
- **Bonus/kompensationsavtal**

Oberoende variabler som är insamlade genom årsredovisningar från Affärsdatas databas är:

- **Branschtillhörighet**
- **Storlek**
- **Låneavtal**
- **Storlek**
- **Tillämpade redovisningsprinciper**
- **Revisionsbolag.**

Internationell Handel

Variabeln mäts genom att respondenterna i surveystudien har uppskattat procentuellt hur stor del av företagets försäljning som går på export. Vi mäter internationell handel på detta sätt eftersom exporten ska kunna relateras till respondentens omsättning.

Koncerttillhörighet/Huvudmoderbolag

Respondenterna fick svara på frågan om de tillhörde en koncern. Om företaget tillhörde en koncern, ville vi veta om huvudmoderbolaget var noterat, och i så fall i Sverige eller annan utländsk börs. Frågan är utformad på detta sätt eftersom börsen där den eventuella huvudmodern är noterad, kan vara en oberoende variabel som påverkar valet av redovisningsregelverk.

Massmedial påverkan

För att observera den massmediala påverkan fick respondenterna uppskatta hur mycket de själva anser att de blir exponerade i media. De fick svara på en skala mellan 1 och 7 där 1 betyder mycket lite och 7 betyder väldigt mycket. Vi har delat in svarsalternativen i dessa kategorier för att vi ska kunna bearbeta observationerna statistiskt. Eftersom vår hypotes är att

”är utsatt för massmedial påverkan” eller ”är inte utsatt för massmedial påverkan” har sedan den insamlade datan kategoriserats ytterligare där 4-7 betyder att respondenterna anser sig utsatta för massmedial påverkan, och 1-3 betyder att företagen inte anser sig utsatta.

Bonus/kompensationsavtal

För att urskilja vilka företag som använder sig av resultatbaserade bonus/kompensationsavtal har vi ställt frågan i vår enkät då denna fråga inte går att besvara på annat sätt, eftersom vissa mindre företag i vår population inte redovisar, eller nämner något om bonus/kompensationsavtal i årsredovisningen.

Branschtillhörighet

Vi har använt oss av SCB: s förteckning över verksamhetsarter (SNI2002). Eftersom vi vill behandla informationen statistiskt är det inte praktiskt för oss att använda oss av hela förteckningen. Därför har vi använt oss av SCB: s huvudverksamhetsarter. Informationen om branscher består av sekundärdata, och är insamlad genom Affärdatas databas. Därefter har vi tagit bort de branscher i förteckningen där vi enbart fick ett fåtal registreringar. Dessa branscher har vi registrerat som ”övriga”. Vår slutliga branschindelning består av 8 branscher vilka vi kodat med ett nummer mellan 1 och 8.

Storlek

Variabeln storlek mäts genom antal anställda och omsättning samt totalt kapital (Broberg, 2006). Uppgifter söks i årsredovisningar genom affärdatas databas.

Uppgifter om medelantalet anställda under räkenskapsåret ska lämnas i årsredovisningen (ÅRL 5:18 §). Information om omsättning och totalt kapital är också data vi sökt i företagens årsredovisning.

Låneavtal

För att mäta vilka företag som är bundna av låneavtal mäter vi företagens skuldsättningsgrad (Broberg, 2006). Datan har vi sedan samlat in från företagens årsredovisningar och registrerat som rådata.

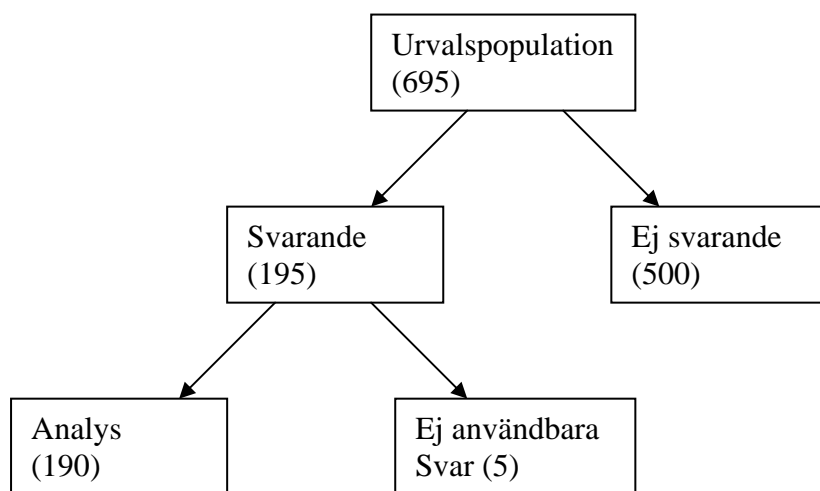
Tillämpade redovisningsprinciper

RR: s rekommendationer baserar sig till 90 % på IAS/IFRS (Nilsson, 2006). Steget från RR till K4 blir därför inte lika stort och innebär inte lika stora omställningar för företagen som tillämpar BFN: s allmänna råd i årsredovisningen. I årsredovisningarna har vi därför observerat vilka redovisningsprinciper som tillämpas och kodat dessa med nummer mellan 1-3, där 1 står för BFN, 2 står för RR, och 3 står för en kombination av de båda.

Revisionsbolag

Eftersom vår hypotes är att företag som anlitar något revisionsbolag av ”the big four” (vilka är ÖhrlingsPricewaterhouseCoopers, Ernst & Young, KPMG och Deloitte) påverkar valet av redovisningsval är vi endast intresserade av denna information. Data har därför sökts genom årsredovisningar i Affärsdatas databas. Observationerna har sedan kodats med ett nummer mellan 1-5, där 1-4 består av något revisionsbolag av ”the big four”, och 5 betyder övrigt revisionsbolag.

4.6 Bortfallsanalys

Modell 2, visar hur studiens respondenter erhållits från urvalspopulationen

Av 695 utskickade enkäter fick vi initialt 195 svar. 5 svar måste betraktas som individbortfall eftersom respondenterna inte svarat på vår oberoende variabel. Detta ger 190 svar och en svarsfrekvens på 27,3 %. Efter första utskicket fick vi 122 svar, och efter att vi skickat ut påminnelse till respondenterna fick vi ytterligare 68 svar. För att undersöka om respondenterna i vår studie är representativa för urvalspopulationen, har vi utfört bortfallsanalys på variablerna omsättning, bransch (se Sandahl & Sjögren 2002) samt totalt kapital. Eftersom steget till K4 regelverket inte är lika stort för bolag som tidigare tillämpat RR: s rekommendationer i redovisningen har vi även gjort en bortfallsanalys på variabeln redovisningsprinciper.

Bortfallsanalysen inleds med ett Kolmogorov-Smirnov test för att kontrollera att variablerna omsättning och totalt kapital i urvalspopulationen är normalfördelade eller ej. Testet visar att variablerna inte är normalfördelade ($P=0,000$ för båda variablerna), resultatet av kolmogorov-Smirnov testet visar att det finns extremvärden som kan påverka resultatet i ett T-test. Därför har vi även utfört ett Man-Whitney test på dessa variabler i bortfallsanalysen.

Tabell 1. Bortfallsanalys på omsättning och totalt kapital

	Urvalspopulation	Frekvens	Medelvärde (Tkr)	St. avvikelse (Tkr)
Omsättning	Svarat	190	943326,38	4171130,899
	Ej svarat	505	733003,54	1136840,028
Totalt kapital	Svarat	190	821466,82	2273768,408
	Ej svarat	505	577409,31	1720545,718

Omsättning, T-test: Ej signifikant ($p=300$) Man-Whitney test: Ej signifikant ($p=210$)
Totalt kapital, T-test: Ej signifikant ($p=0,129$) Man-Whitney test: Ej signifikant ($p=0,132$)

Både T-testet och Man-Whitney testet visar att nollhypotesen kan förkastas, eftersom $p > 0,050$, vilket innebär att skillnaderna vi ser i tabellen på variablerna omsättning och antal anställda inte är signifikant. Man-whitney testet visar att skillnaderna vi kan avläsa från tabellen beror på extremvärden vilka inte kan sägas är generaliserande, varken för respondenterna i vår studie, eller för urvalspopulationen. På variablerna bransch och tillämpade redovisningsprinciper har vi utfört Pearson Chi-två test. Resultatet kan ses nedan.

Tabell 2. Bortfallsanalys på Bransch

		Urvalspopulation		Total
		Svarat	Ej svarat	
Bransch	Tillverkning	79	223	302
	Partihandel och detaljhandel	23	67	90
	Transport	13	37	50
	El gas värme och vattenförsäljning	6	10	16
	Byggverksamhet	16	37	53
	Fastighets och uthyrningsverksamhet samt företagstjänster	27	80	107
	Övriga	26	51	77
Total	190	505	695	

Ej signifikant med Pearson Chi-två test ($p=0,772$)

Tabell 3. Bortfallsanalys på redovisningsprinciper

		Urvalspopulation		Total
		Svarat	Ej svarat	
Tillämpade redovisningsprinciper	Bokföringsnämnden	140	346	486
	Redovisningsrådet	10	20	30
	En kombination av Bokföringsnämnden och Redovisningsrådet	40	136	176
Total		190	502	692

Ej signifikant med Pearson Chi-två test ($p=0,230$)

Tabell 2 visar att det inte finns något någon signifikant skillnad mellan respondenterna och urvalspopulationen angående branschtillhörighet.

Tabell 3 visar att det inte heller finns några signifikanta skillnader mellan studiens respondenter och urvalspopulationen avseende tillämpade redovisningsprinciper. Resultatet från samtliga bortfallsanalyser vi utfört visar således att underlaget för vår studie kan sägas utgöra slumpmässigt förekommande företag från urvalspopulationen, och att

svarsbortfallet inte visar några indikationer på att respondenterna i studien inte skulle vara representativa. I vår studie förekommer också ett partiellt bortfall på ett fåtal beroende variabler. Detta bortfall är mycket litet och beror antingen på att respondenterna inte svarat på en fråga, eller på att sekundär data inte var tillgängligt. Eftersom det partiella bortfallet är väldigt litet, har inga ytterliga analyser utförts för att utreda detta.

4.7 Kapitelsammanfattning

Vi har begränsat vår population till större K3 bolag med mer än 100 anställda. Sökningar har gjorts i Affärdatas databas för att utreda vilka företag som ingår i vår totalpopulation. Enligt Affärdata består vår totalpopulation av 2121 företag. Vi har sedan gjort ett systematiskt urval på 700 företag från totalpopulationen. För att realisera vårt syfte att undersöka vilka företag som väljer K3, eller K4 regelverket, har vi gjort en surveystudie med ett frågeformulär i form av en web-enkät. För att göra enkäten så kort som möjligt har vi kombinerat surveystudien med en dokumentstudie, och samlat in sekundärdata genom Affärdatas databas. Enkäten har sedan skickats ut till respondenterna med E-mail. E-mail adresserna har vi sökt på företagens hemsidor. Vår beroendevariabel är vilka företag som väljer regelverket K3 och vilka som väljer K4. Utifrån den oberoende variabeln har vi använt oss av beroende variabler som utifrån teorin kan förklara valet av regelverk. För att kontrollera att respondenterna i vår studie är representativa för urvalspopulationen har vi utfört bortfallsanalys på variablerna omsättning, antal anställda, branschtillhörighet, samt tillämpade redovisningsprinciper. Bortfallsanalysen visade inga signifikanta skillnader mellan svarsbortfallet och respondenterna.

5 Analys

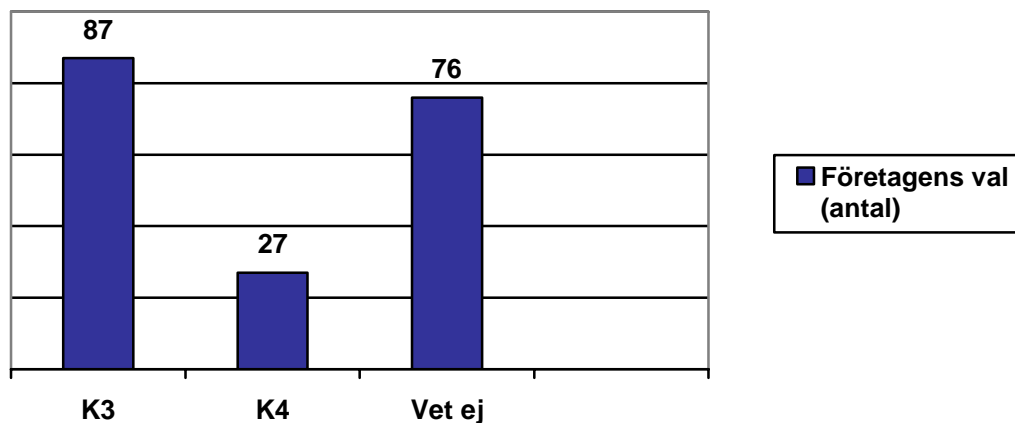
I detta kapitel analyseras den data som vi fått tillhanda via utskicket av web- enkäten. Vi utför hypotesprövningar på våra hypoteser med hjälp av T-test, Chi-två test samt Fishers exakta test. Vi utför även en logistisk regressionsanalys.

5.1 Struktur

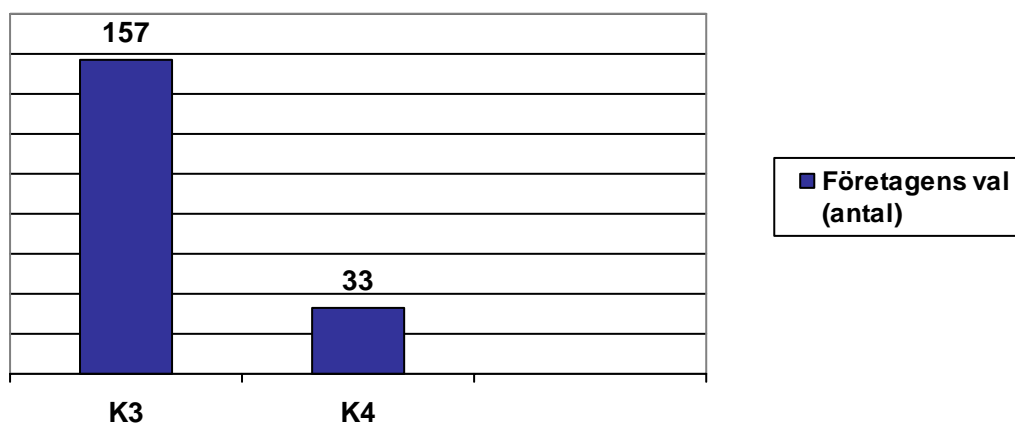
För att testa hypoteserna vi formulerat i avsnittet teori utför vi hypotesprövning på varje hypotes. Först presenterar vi hypoteserna och sedan utför vi statistiska tester för att se om det finns något samband mellan den beroende och de oberoende variablerna. Vi använder oss av T-test, Fishers exakta test eller Chi-två test för att för att se om vi finner signifikanta samband. Vi testar signifikans på 5 % nivån, vilket betyder att om signifikansen understiger 5 % förkastar vi nollhypotesen, som är att inget samband finns mellan den beroende och oberoende variabeln (Djurfeldt, 2003). Förkastas nollhypotesen kan vi inte falsifiera våra hypoteser om vilka faktorer som påverkar företagsledningen i valet av redovisningsregelverk. Hypotesprövningen inleds med bivariata analyser, vilket betyder att samband mellan två variabler studeras (ibid.). Avslutningsvis utför vi även en multivariat analys som ger oss möjligheten att ytterligare kartlägga bilden av orsakerna till en händelse genom att analysera hur olika oberoende variabler tillsammans kan påverka orsaken till en händelse (ibid.).

5.2 Valet mellan K3 och K4

Beroendevariabeln som undersökningen baseras på, är om företagen väljer att redovisa enligt redovisningsregelverket K3 eller K4. Företagen fick svara på frågan vilket redovisningsregelverk de planerar att använda sig av. Resultatet kan ses i diagram 1.

Diagram 1. Svartsfördelning

De företag som svarat vet ej fick då svara på följdfrågan vilket regelverk de anser mest troligt att de kommer att använda sig av. Resultatet av de sammanslagna svaren, K3 eller K4 regelverket visas nedan i diagram 2.

Diagram 2. Fördelning mellan K3 och K4

Diagrammet visar hur valet av redovisningsregelverk är fördelat, inklusive de företag som ännu inte bestämt sig. Hela 157 av 190 företag föredrar regelverket K3 framför K4. Denna variabel ställer vi sedan i analysen mot de oberoende variablerna som enligt våra hypoteser ska förklara valet av redovisning.

5.3 Hypotesprövning 1

Hypotes 1: *K3- bolag vars ledning har skrivna bonus/kompensationsavtal grundade på företagets resultat tenderar att välja att redovisa enligt K4-regelverket*

Den första hypotesen vi testar handlar om hur företagen väljer redovisningsregelverk beroende på om de har bonus/kompensationsavtal baserade på företagets resultat. Vår hypotes grundar sig på att om företagsledningen har bonusavtal tenderar de att välja regelverket K4, vilket till stor del bygger på IAS/IFRS rekommendationer. Detta innebär en tidigareläggning av aktuella vinster (SOU 2003:71). För att testa hypotesen använde vi oss av en korstabell för att se om det fanns några eventuella samband mellan valet K4 och bonusavtal. Ett Pearson Chi-två test har sedan testat signifikansnivån.

Tabell 4. Chi-två test på bonus/kompensationsavtal

			Redovisningsval		
			K4	K3	Total
Har ert företag resultatbaserade bonus/kompensationsavtal för ledningen?	Ja	Frekvens	23 74,2%	83 53,9%	106 57,3%
	Nej	Frekvens	8 25,8%	71 46,1%	79 42,7%
Total		Frekvens	31 100,0%	154 100,0%	185 100,0%

Signifikant med Pearson Chi-två (p=0,037)

Tabellen visar att 74,2 % av dem som valt K4 har skrivna bonusavtal för ledningen, vilket alltså är en övervägande majoritet. Det finns alltså ett samband mellan K4 valet och om ledningen har bonusavtal baserat på redovisat resultat, vilket stödjer vår hypotes. Av dem som har valt att redovisa enligt K3 är det mer jämnt fördelat. Bland dem har 53,9% bonusavtal och 46,1% har det inte. Enligt teorin kommer ledningen att välja en redovisning som innebär en tidigareläggning av vinster om de har bonus/kompensationsavtal (Scott 2003). I vårt fall innebär det att de väljer att redovisa enligt K4 som bygger på IAS/IFRS rekommendationer vilket påverkar ett företags resultat eftersom det möjliggör en tidigareläggning av aktuella vinster (SOU 2003:71). Resultatet i testet stärker teorin eftersom det finns ett klart samband

mellan valet av K4 och förekomsten av bonus/kompensationsavtal. Detta samband går inte att finna bland de företag som valt K3.

Hypotes 1: Hypotesen om att företag vars ledning har skrivna bonus/kompensationsavtal grundade på företagets resultat tenderar att välja att redovisa enligt K4-regelverket kan inte falsifieras

5.4 Hypotesprövning 2A:

Hypotes 2A: K3- bolag som är utsatta för exponering i media tenderar att redovisa enligt K3-regelverket

Den andra hypotesen vi testar är hur företagen väljer redovisningsregelverk utifrån om de är exponerade i media. I vår enkät fick respondenterna ange på en sjugradig skala hur mycket de ansåg sig vara exponerade i media. Vi använde ett T-test för att se om det fanns några skillnader mellan valet mellan K3 och K4 samt hur mycket företagen ansåg sig vara exponerade i media.

Tabell 5. T-test på massmedial påverkan

	Redovisningsval	Frekvens	Medelvärde (Tkr)	st. avvikelse (Tkr)
Massmedial påverkan	K4	32	2,72	1,529
	K3	155	2,88	1,535

Ej signifikant ($p=0,595$)

Resultatet av testet visade att företagen som valt K3 ansåg sig vara mer utsatta för exponering i media men skillnaden var väldigt liten. Testet visade att det inte fanns något signifikant samband mellan valet K3 eller K4 samt exponeringen i media. I teorin menar Scott (2003) att företag utsatta för stor exponering i media väljer en redovisning som framskjuter deras vinster och således minskar politiska intressen. I detta fall skulle företagen utsatta för stor exponering i media välja K3-regelverket. Men vi kan endast finna en väldigt liten skillnad mellan

exponering i media och valet av redovisningsregelverk och sambandet är inte signifikant. Därför måste vi falsifiera hypotesen

Hypotes 2A: Hypotesen om att K3- bolag utsatta för exponering i media tenderar att redovisa enligt K3-regelverket falsifieras

5.5 Hypotesprövning 2B:

Hypotes 2B: Stora K3- bolag utsatta för exponering i media tenderar att stanna kvar i K3-regelverket för att undvika politisk påverkan

Hypotesen bygger vidare på föregående hypotes om att exponering i media leder till politisk påverkan på företagen (Watts & Zimmerman 1990). Här testar vi om den oberoende variabeln storlek ytterligare kan förklara massmedias påverkan i valet av redovisning. Enligt Scott (2003) har de största och mäktigaste företagen ett större ansvar att axla politiska frågor som till exempel miljöpolicy, och är därför speciellt utsatta för politisk påverkan. Därför undersöker vi om just stora företag tenderar att redovisa enligt K3 för att minska massmedialt intresse. För att definiera stora företag har vi använt Bokföringsnämndens definitioner på hur stora och medelstora företag kategoriseras i form av hur många anställda de har. Deras definition av medelstora företag är att antal anställda ska understiga 200, och stora bolag är de med 200 anställda eller fler (BFNAR 2002:4). Kategorierna kodade vi med en 1:a för ett medelstort samt en 2:a för de stora. För att testa hypotesen ställde vi företagens storlek samt medieexponering mot valet av redovisningskategori i en korstabell.

Tabell 6. Chi-två test på massmedial påverkan/storlek

Redovisningsval				Massmedial påverkan		
				Nej	Ja	Total
K4	Storlek	Medelstort	Frekvens	14	1	15
				93,3%	6,7%	100,0%
	Stort	Frekvens	11	6	17	
				64,7%	35,3%	100,0%
Total		Frekvens	25	7	32	
				78,1%	21,9%	100,0%
K3	Storlek	Medelstort	Frekvens	73	22	95
				76,8%	23,2%	100,0%
	Stort	Frekvens	36	24	60	
				60,0%	40,0%	100,0%
Total		Frekvens	109	46	155	
				70,3%	29,7%	100,0%

Signifikant med Pearson Chi-två test ($p=0,025$)

Resultaten av testet visar att endast 40 % de stora företagen som väljer att redovisa enligt K3 anser sig vara utsatta för medieexponering. Resultatet är raka motsatsen till vår hypotes. Stora företag med hög lönsamhet drar till sig medias blickar vilket i sin tur kan få politiska effekter (Watts & Zimmerman 1990). Därför ska de enligt Scott (2003) välja redovisningsmetoder som senarelägger aktuella vinster. De företagen som ansåg sig vara exponerade i media hade då valt att redovisa enligt K3 vilket hade möjliggjort en justering av redovisade vinster genom en senareläggning. På så vis kan de minska den politiska påverkan. Testet visar att 60 % av de stora företagen som valt K3 inte ansåg sig vara exponerade i media. Det finns alltså samband som visar att stora företag som väljer att redovisa enligt K3, ej anser sig vara utsatta för medieexponering. Testet visar att detta samband är signifikant.

Hypotes 2B: Hypotesen om att stora K3- bolag utsatta för medieexponering tenderar att redovisa enligt K3-regelverket för att undvika politisk påverkan måste falsifieras

5.6 Hypotesprövning 3

Hypotes 3: K3- bolag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4-regelverket

Här testas hypotesen om att företagens skuldsättningsgrad påverkar valet av redovisningsregelverk. Skuldsättningsgraden mäter vi genom att dividera företagens långfristiga skulder med deras balansomslutning. Hypotesen antar att företag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4. För att finna samband har vi använt ett T-test.

Tabell 7. T-test på skuldsättningsgrad

	Redovisningsval	Frekvens	Medelvärde (%)	St. avvikelse (%)
Skuldsättningsgrad	K4	33	16,81	15,331
	K3	157	18,72	20,829

Ej signifikant ($p=0,618$)

Tabellen visar att de företagen som valt att redovisa enligt K4 har en lägre skuldsättningsgrad än de som väljer K3, alltså tvärt emot vår hypotes. Scott (2003) menar att när en kreditgivare lånar ut kapital skrivs det klausuler om att kredittagaren måste uppfylla uppställda krav på till exempel lönsamhet för att kreditgivaren skall känna en säkerhet på att amorteringar och ränta kan betalas. Enligt Watts & Zimmerman (1990) ska då ledningen i företag med hög skuldsättningsgrad vara mer benägna att redovisa vinster direkt istället för att senarelägga dem, detta för att visa upp en så god bild av företaget som möjligt för kreditgivaren, för att det i framtiden ska bli lättare att få nya lån till exempel (Scott 2003). Men så verkar inte fallet vara i vår undersökning. Chi-två testet visar att det inte finns något samband mellan variablerna. Eftersom testet visar att det inte finns någon signifikans så kan vi heller inte uttala oss om att det skulle vara på det motsatta hållet.

Hypotes 3: Hypotesen om att företag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4-regelverket falsifieras.

5.7 Hypotesprövning 4

Hypotes 4: *K3- bolag som just nu tillämpar RR: s rekommendationer tenderar att vilja redovisa enligt det högre K4-regelverket*

Hypotesen syftar till att förklara om det finns ett samband mellan de tidigare tillämpade redovisningsprinciperna och valet av redovisningsregelverk. För att kunna söka efter samband har en korstabell och ett Pearson Chi-två test använts.

Tabell 8. Chi-två test på tillämpade redovisningsprinciper

			Redovisningsval		
			K4	K3	Totalt
Tillämpade redovisningsprinciper	Bokföringsnämnden	Frekvens	23	117	140
			16,4%	83,6%	100,0%
	Redovisningsrådet	Frekvens	4	6	10
			40,0%	60,0%	100,0%
	En kombination av BFN och RR	Frekvens	6	34	40
			15,0%	85,0%	100,0%
Total		Frekvens	33	157	190
			17,4%	82,6%	100,0%

Ej signifikant med Pearson Chi-två (p=0,149)

Tabellen visar att det inte finns något signifikant samband mellan vilket val av redovisningsregelverk man har gjort, och vilka redovisningsprinciper som i dagsläget tillämpas. Grunden till hypotesen finns i den tvingande mekanismen som säger att om man tidigare använt sig av RR eller en kombination av BFN och RR, skulle steget till att välja det mer avancerade regelverket vara mindre. Är en organisation av en viss storlek, och har ett visst läge, kan reglerna för dessa vara likartade. Organisationerna blir alltmer lika och måste följa bestämda regler, Holmblad (2002). Men i vårt test fann vi ingen signifikans för detta, och därmed kan vi inte styrka vår hypotes om att företag som tidigare har tillämpat RR: s rekommendationer skulle planera att välja redovisningsregelverket K4.

Hypotes 4: Hypotesen om att K3-bolag, som i dagsläget tillämpar RR: s rekommendationer, tenderar att vilja redovisa enligt det mer avancerade regelverket K4 måste falsifieras

5.8 Hypotesprövning 5

Hypotes 5: K3- bolags sannolikhet att välja K4-regelverket tenderar att öka i förhållande till storleken på bolaget

Hypotesen ska förklara ett eventuellt samband mellan storleken på företaget och deras val av redovisningsregelverk. Detta kommer att visas i ett t-test. Vi testar sambandet mellan omsättning, antal anställda och balansomslutning var för sig.

Tabell 9. T-test på storlek

	Redovisningsval	Frekvens	Medelvärde (Tkr)	St. avvikelse (Tkr)
Omsättning	K4	33	1167476,52	3291588,271
	K3	157	896471,90	4340864,952
Antal anställda	K4	33	342,97	501,484
	K3	157	249,29	249,333
Balansomslutning	K4	33	619957,42	1344814,436
	K3	157	863007,67	2425556,787

Omsättning: Ej signifikant (p=0,735), Antal anställda: Ej signifikant (p=0,113), Balansomslutning: Ej signifikant (p=0,578)

Tabellen visar att vi inte kan finna något signifikant samband. Eftersom de oberoende variablerna som enligt oss utgör storlek inte är normalfördelad kan resultatet bli missvisande (Djurfeldt et al., 2003). På grund av att vårt urval innehåller ett företag som utgör ett stort extremvärde, främst på variabeln omsättning gör vi sedan ett t-test där vi har plockat bort extremvärdet. Detta för att få ett mer normalfördelat urval. Företaget med extremvärde har en omsättning som andra företag i urvalspopulationen inte kommer i närheten av.

Tabell 10. T-test på storlek med extremvärde

	Redovisningsval	Frekvens	Medelvärde (Tkr)	St. avvikelse (Tkr)
Omsättning	K4	33	1167476,52	3291588,271
	K3	156	557853,13	920051,839
Anställda	K4	33	342,97	501,484
	K3	156	239,90	220,540
Balansomslutning	K4	33	619957,42	1344814,436
	K3	156	722764,13	1677332,786

**Omsättning: Signifikant (p=0,048), Antal anställda: Ej Signifikant (p=0,064),
Balansomslutning: Ej signifikant (p=0,742)**

När vi nu tittar på tabellen ser vi att det finns ett samband mellan redovisningsval, omsättning och antal anställda och att det är signifikant med variabeln omsättning, och svagt signifikant med variabeln antal anställda. Inget samband går att finna med den oberoende variabeln balansomslutning.

Hypotesen om att storlek påverkar företagsledningen i valet av redovisning grundar sig på att kostnaden för att införa ett mer avancerat regelverk för mindre företag överstiger fördelarna (Collin et al., 2004). Att införa ett mer komplicerat redovisningsregelverk som K4 innebär merarbete, och därmed en kostnad för företagen, och mindre företag anser inte att nyttan överstiger kostnaden.

Hypotesen kan inte falsifieras helt eftersom vi finner ett samband i testerna när vi plockat bort ett extremvärde. Signifikansen påverkas mycket av extremvärdet. När vi bortser från det så är resultatet av testet att vi kan styrka sambandet mellan valet av redovisningsregelverk och omsättning. När vi testar redovisningsval mot antalet anställda ger testet endast en svag signifikans utan extremvärdet. Alltså tenderar resultaten till att storleken har betydelse för vilket redovisningsval ett företag gör.

Hypotes 5: Hypotesen om att K3- bolags sannolikhet att redovisa enligt K4-regelverket tenderar att öka i förhållande till storleken på företaget kan varken falsifieras eller icke falsifieras

5.9 Hypotesprövning 6

Hypotes 6: *K3- bolag som agerar på en internationell marknad tenderar att redovisa enligt det högre K4-regelverket*

Den femte hypotesen syftar till att testa om det finns något samband mellan K3-bolags val av redovisningsregler och hur stor andel av företagets omsättning som innefattar export. För att visa om det finns ett samband kommer vi att använda ett t-test. Där får vi det procentuella medelvärdet av export i varje kategori.

I tabellen kan man utläsa att medelvärdet av export i de företag som planerar att använda sig av K4 är något högre än de som har valt K3. Men sambandet är inte signifikant.

Tabell 11. T-test på andel export av omsättning

	Redovisningsval	Frekvens	Medelvärde	Standardavvikelse
Export	K4	32	24,38	31,001
	K3	157	20,60	29,904

Ej signifikant ($p=0,518$)

Hypotesen angående företagets agerande på en internationell marknad baseras på imitationsmekanismen i institutionell teori, där en planerad övergång till en högre redovisningskategori såsom K4, skulle underlätta för företagen i deras internationella handel. Jämförelser skulle bli enklare mellan bolagen, det skulle bli enklare att jämföra sig med konkurrenter och det skulle bli en ökad harmonisering. Men resultatet av t-testet visar att sambandet inte är signifikant. En möjlig orsak till resultatet är att betydligt fler planerar att välja K3.

Hypotes 6: *Hypotesen om att K3- bolag som agerar på en internationell marknad tenderar att redovisa enligt det högre K4-regelverket falsifieras*

5.10 Hypotesprövning 7A

Hypotes 7A: K3- bolags benägenhet att välja K4-regelverket ökar om de ingår i en koncern

Hypotesen syftar till att förklara det eventuella sambandet mellan valet av redovisningsregelverk och om företaget ingår i en koncern. Detta visas i en korstabell med ett Pearson Chi-två test.

Tabell 12. Fishers exakta test på om företaget tillhör en koncern

		Redovisningsval			
		K4	K3	Totalt	
Ingår ert bolag i en koncern?	Ja	Frekvens	32	148	180
			100,0%	95,5%	96,3%
	Nej	Frekvens	0	7	7
			,0%	4,5%	3,7%
Totalt		Frekvens	32	155	187
			100,0%	100,0%	100,0%

Ej signifikant ($p=0,262$) ($p=0,220$)

Tabellen visar att av dem som valt K4 ingår 100 % i en koncern. Men sambandet är även högt bland dem som har valt K3 och som ingår i en koncern. Fishers exakta test visar ingen signifikans, vilket innebär att vi inte kan påvisa att det finns något samband mellan variablerna. Hypotesen grundar sig i imitationsmekanismen. Koncerner som har sina bolag utspridda i olika länder skulle då i teorin ha liknande redovisningmetoder som underlättar för dem och gör att jämförbarheten mellan dem ökar. Touron (2005) skriver att koncernbolag som agerar på en internationell marknad använder sig av redovisningsnormer som är internationellt accepterade för att skapa sig legitimitet. Värt att notera är att av de få företag som har svarat att de inte ingår i en koncern, har inget valt att använda sig av K4 regelverket. Frågan är om det är en indikation, trots att den sannerligen är svag. Detta kan vi inte styrka då testet inte har någon signifikans.

Hypotes 7A: Hypotesen om att K3- bolag som ingår i en koncern tenderar att redovisa enligt K4-regelverket måste falsifieras

5.11 Hypotesprövning 7B:

Hypotes 7B: K3- bolag som ingår i en koncern där moderbolaget är noterat tenderar att välja K4-regelverket

Nästa hypotes tar hänsyn till om koncernmoderbolagets eventuella notering på antingen svensk eller utländsk börs utgör en faktor som påverkar företagets redovisningsregelverk. För att visa detta genomför vi samma tester som när vi enbart tittade på koncerntillhörigheten. Vi gör en korstabell och ett Pearson Chi-två test.

Tabell 13. Chi-två test på noterad koncern

		Redovisningsval			
		K4	K3	Total	
Om ni är ett dotterbolag, är huvudmoderbolaget i koncernen noterat?	Nej	Frekvens	9	93	102
			34,6%	75,0%	68,0%
	Ja, på stockholmsbörsen	Frekvens	13	7	20
			50,0%	5,6%	13,3%
	Ja, på utländsk börs	Frekvens	4	24	28
			15,4%	19,4%	18,7%
Totalt		Frekvens	26	124	150
			100,0%	100,0%	100,0%

Signifikant med Pearson Chi-två test ($p=0,000$)

Resultatet visar att det är företagets koncerntillhörighet tillsammans med om huvudmoderbolaget i koncernen är noterat eller inte, som förklarar valet av redovisningsregelverk, och inte bara om företaget ingår i en koncern eller inte som hypotes 7A syftade på. Vi kan även se en skillnad i valet av redovisningsregelverk beroende på var koncernmoderbolaget är noterat. 50 % av företagen som har valt K4 har ett moderbolag noterat på Stockholmsbörsen. De företag som har sitt koncernmoderbolag på en utländsk börs är betydligt färre. Detta kan bero på att deras moderbolag följer andra regelverk än IAS/IFRS som till exempel US GAAP. De som planerar att välja K4-regelverket, vilket utvecklats av

Bokföringsnämnden, är svenska företag som ingår i en koncern där huvudmodern är noterad på en börs där IAS/IFRS är standard.

Hypotes 7B: Hypotesen om att bolag som ingår i en koncern vars huvudmoder är noterad tenderar att välja K4-regelverket kan ej falsifieras

5.12 Hypotesprövning 8

Hypotes 8: K3- bolag som använder sig utav någon av de fyra största revisionsbyråerna tenderar att anpassa sig till att redovisa enligt K4-regelverket

Hypotesen syftar till att testa sambandet mellan vilken revisionsbyrå som företaget anlitar och deras val av redovisningsregelverk. Detta kommer att åskådliggöras i en korstabell och i ett Pearson Chi-två test.

Tabell 14. Chi-två test på revisionsbyrå

		Redovisningsval			
		K4	K3	Totalt	
Revisionsbyrå	PWC	Frekvens	11	42	53
			33,3%	26,8%	27,9%
	Ernst & Young	Frekvens	12	55	67
			36,4%	35,0%	35,3%
	KPMG	Frekvens	3	26	29
			9,1%	16,6%	15,3%
	Deloitte	Frekvens	2	11	13
			6,1%	7,0%	6,8%
	Övriga	Frekvens	5	23	28
			15,2%	14,6%	14,7%
Totalt		Frekvens	33	157	190
			100,0%	100,0%	100,0%

Ej signifikant med Pearson Chi-två test (p=0,831)

Vårt resultat visar att det inte finns något samband mellan valet av revisionsbolag och vilket redovisningsval man har gjort. Chi-två testet visar att det inte finns någon signifikans. Resultatet i tabellen visar att en övervägande del av företagen väljer att redovisa enligt K3. Men trots det så är sambandet inte signifikant. Anledningen kan vara att svarsfrekvensen är så ojämnt fördelad. Endast 33 företag har valt K4 och hela 157 har valt K3. Detta medför att Pearson Chi-två testet som vi utför får ett högt p-värde vilket leder till att vi inte finner någon signifikans.

Vi väljer även att testa sambandet genom att göra om variabeln revisionsbyrå till en dummyvariabel. Eftersom vår hypotes bygger på att de som använder de fyra största revisionsbolagen tenderar att välja K4 regelverket slår vi ihop de bolagen till en variabel som vi kallar "The Big four". Testet utförs genom att vi gör ett Pearson Chi-två test.

Tabell 15. Chi-två test på revisionsbyrå, "The Big four" mot övriga

		Redovisningsval			
		K4	K3	Total	
Revisionsbyrå	The Big four	Frekvens	28	134	162
			84,8%	85,4%	85,3%
	Övriga	Frekvens	5	23	28
			15,2%	14,6%	14,7%
Total		Frekvens	33	157	190
			100,0%	100,0%	100,0%

Ej signifikant: $p=0,941$

Resultatet visar att de fyra största revisionsbolagen med klar majoritet representerar företagens val av regelverk. "The Big four" står för 85 % av revisionsbolagen. Inte heller genom att testa variabeln revisionsbyrå som en dummyvariabel, finner vi något samband mellan revisionsbyrå och valet av redovisningsregelverk. Testet är inte signifikant.

Collin et al. (2004) menar att bolagens revisorer har en mycket stark påverkan på företagen och deras redovisning eftersom de försöker genomföra och infoga normer hos företagen de reviderar. Om man ser till våra resultat så finns det en tendens till att företagen skulle välja K3 istället. Men eftersom det inte finns någon signifikans kan vi inte uttala oss om att det finns ett

samband mellan företagens redovisningsval, och om de anlitar något av de fyra största revisionsbolagen.

Hypotes 8: Hypotesen om att K3- bolag som använder sig utav någon av de fyra största revisionsbyråerna tenderar att anpassa sig till att redovisa enligt K4-regelverket måste falsifieras

5.13 Hypotesprövning 9

Hypotes 9: K3- bolag som agerar i samma bransch tenderar att välja samma redovisningsregelverk

Hypotesen syftar till att förklara om det finns ett eventuellt samband mellan valet av redovisningskategori och vilken bransch som företaget agerar i. För att kunna visa detta har en korstabell och ett Pearson Chi-två test använts.

Tabell 16. Chi-två test på bransch

		Redovisningsval		
		K4	K3	Total
Bransch	Tillverkning	14	66	80
	Partihandel och detaljhandel	6	23	29
	Transport	3	10	13
	El, gas, värme och vattenförsörjning	0	8	8
	Byggverksamhet	2	12	14
	Fastighets och uthyrningsverksamhet samt företagstjänster	4	16	20
	Övrigt	4	22	26
	Total	33	157	190

Ej signifikant med Pearson Chi-två test (p=0,873)

Tabellen visar att det inte finns någon skillnad mellan branscherna vid valet av redovisningsregelverk och Chi-två testet visar att det inte finns något signifikant samband.

Hypotesen grundar sig i den institutionella teorins imitations- och normativa mekanismer. Där förklaras att branschtillhörighet kan påverka valet av redovisning (Collin et al. 2004). I detta fall är hypotesen grundad på att stora företag, som har konkurrensfördelar, får förvänta sig att företag inom samma bransch imiterar deras sätt att redovisa för att stärka sin egen position (Salmeron & Salvador, 2006). Dessutom är det god redovisningssed att följa den praxis som existerar (ÅRL).

I tabellen finns det ingen särskild bransch där företagen tenderar att redovisa enligt K4. I varje bransch ser det ut som att det är K3 kategorin som överväger men detta samband är inte signifikant. Anledningen till varför branscherna inte skiljer sig åt är att bokföringsnämndens arbete med att ta fram K3 och K4 kategorierna befinner sig i ett inledningsskede. För företagen är vetskapen om kategorierna helt nytt och ingen har ännu börjat tillämpa reglerna. Av den anledningen finns det inget företag som har haft möjlighet att skaffa sig några konkurrensfördelar genom att använda sig av ett högre redovisningsregelverk. Imitationen i branschen har ännu inte infunnit sig. Det kan dessutom inte finnas någon praxis i branscherna att följa.

Hypotes 9: Hypotesen om att K3- bolag som agerar i samma bransch tenderar att välja samma redovisningsregelverk måste falsifieras

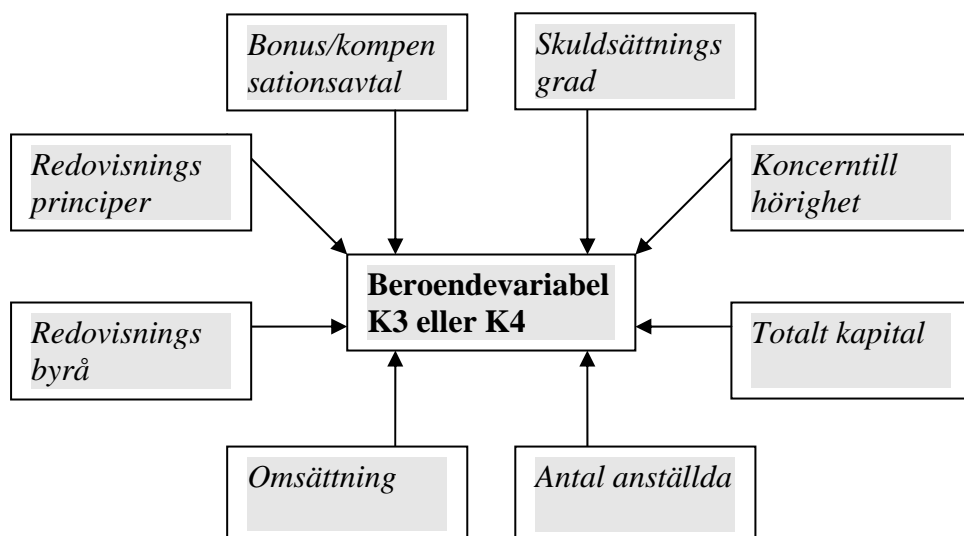
5.14 Hypotessammanfattning

- Hypotes 1:** K3- bolag vars ledning har skrivna bonus/kompensationsavtal grundade på företagets resultat tenderar att välja att redovisa enligt K4-regelverket – **kan ej falsifieras**
- Hypotes 2A:** K3- bolag som är utsatta för exponering i media tenderar att redovisa enligt K3-regelverket **falsifieras**
- Hypotes 2B:** Stora K3- bolag utsatta för exponering i media tenderar att stanna kvar i K3-regelverket för att undvika politisk påverkan – **falsifieras**
- Hypotes 3:** K3- bolag med hög skuldsättningsgrad tenderar att redovisa enligt K4-regelverket - **falsifieras**
- Hypotes 4:** K3- bolag som just nu tillämpar RR: s rekommendationer tenderar att vilja redovisa enligt det högre K4-regelverket – **falsifieras**
- Hypotes 5:** K3- bolags sannolikhet att välja K4-regelverket tenderar att öka i förhållande till storleken på bolaget – **kan varken falsifieras eller inte falsifieras**
- Hypotes 6:** K3- bolag som agerar på en internationell marknad tenderar att redovisa enligt det högre K4-regelverket – **falsifieras**
- Hypotes 7A:** K3- bolags benägenhet att välja K4-regelverket ökar om de ingår i en koncern - **falsifieras**
- Hypotes 7B:** K3- bolag som ingår i en koncern där moderbolaget är noterat tenderar att välja K4-regelverket – **kan ej falsifieras**
- Hypotes 8:** K3- bolag som använder sig utav någon av de fyra största revisionsbyråerna tenderar att anpassa sig till att redovisa enligt K4-regelverket - **falsifieras**
- Hypotes 9:** K3- bolag som agerar i samma bransch tenderar att välja samma redovisningsregelverk- **falsifieras**

5.15 Logistisk Regressionsanalys

Tidigare har vi letat efter kausala samband som kan påverka företagsledningen i valet av redovisningsregelverk med hjälp av en endast en oberoende variabel. I vissa fall kan en sådan modell ge en tillräckligt god beskrivning av verkligheten (Körner & Wahlgren, 2000). Men för att till exempel förklara mer komplicerade förhållanden, som till exempel samband mellan ekonomiska variabler, krävs det mer avancerade modeller (ibid.). Därför går vi vidare i analysen och tittar på hur flera oberoende variabler tillsammans kan påverka den beroende variabeln.

Eftersom vår beroendevariabel är kvalitativ, är en logistisk regressionsanalys lämplig (Djurfeldt et al., 2003). En variabel som är kvalitativ är endast uppdelad i två grupper. Den logistiska regressionsmodellen är liksom övriga multipla regressionsanalyser väldigt känslig för multikollitet (Tabachnick & Fidell, 1996). Det innebär att samband mellan de oberoende variablerna inte får finnas för att resultatet ska bli korrekt. Därför är variabeln huvudmoder utesluten ur modellen, eftersom den har ett direkt samband med om bolaget ingår i en koncern. Av den anledningen kan inte heller internationell handel vara med i modellen eftersom respondenterna uppskattat företagets export i förhållande till omsättningen. Oberoendevariabler i en logistisk regression ska vara kvalitativa eller kontinuerliga (ibid.). En kontinuerlig variabel utgör mätbara värden där ett är dubbelt så mycket som två och så vidare. Därför är även massmedial påverkan utesluten eftersom massmedial påverkan är baserad på respondenternas eget tyckande, variabelns medverkan skulle snedvrider resultatet eftersom vad en respondent tycker är mycket medial uppmärksamhet, behöver inte vara det för en annan. Oberoende variabler som ej utgör värde på en nominalskala måste delas in i två kategorier. Redovisningsprinciper delas in i två grupper så att den utgör en kvalitativ variabel. Även revisionsbyrå delas in i två grupper där ”the big four” utgör en grupp och övriga revisionsbolag en annan. Branschtillhörighet måste också delas in i två kategorier för att kunna medverka i modellen. Vi har delat in variabeln bransch i tillverkande respektive icke tillverkande branscher. En styrka i den logistiska regressionen jämfört med andra multivariata analyser är att extremvärden inte snedvrider resultatet. Därför behöver ingen hänsyn tas till de extremvärden som finns i urvalspopulationen (ibid.).

Tabell 17. Logistisk regressionsanalys

	Betavärde	Standardavvikelse	Signifikans
Antal anställda	-,001	,001	,573
Balansomslutning	,000	,000	,215
Omsättning	,000	,000	,232
Skuldsättningsgrad	-,009	,013	,492
Tillämpade redovisningsprinciper	,041	,501	,936
Revisionbyrå	-,122	,572	,831
Koncerntillhörighet	,212	,279	,449
Bonus/kompensationsavtal	1,145	,517	,027
Bransch	-,226	,428	,597
Konstant	,022	1,614	,989

Cox & Snell R2	Modellens förutsägbarhet
,057	83,6 %

Vi kan konstatera att sambandet mellan samtliga oberoende variabler i modellen och valet av redovisningsregelverk är väldigt svagt. Men vi kan också konstatera att variabeln bonus/kompensationsavtal påverkar valet av redovisningsregelverk även när effekterna av de

andra oberoende variablerna tas med i analysen. Bonus/kompensationsavtal är den enda företeelsen, som tillsammans med de andra oberoende variablerna påverkar valet av redovisningsregelverk ($p=0,027$). Den logistiska regressionsanalysen visar att företeelsen bonus/kompensationsavtal i företag inte bara påverkar valet av redovisningsregelverk när sambandet testas ensamt, utan också när den testas tillsammans med andra oberoende variablerna. Cox & Snell R² värdet mäter hur bra de oberoende variablerna tillsammans kan förklara valet av redovisningsregelverk. Förklaringsgraden är 5,7 %, vilket innebär att modellen endast kan förklara valet av redovisningsregelverk till 5,7 %. Det betyder att det finns många andra förklaringsfaktorer som saknas i modellen, vilka påverkar valet av redovisningsregelverk. Modellens förutsägbarhet är 83,6 %, vilket betyder att modellen är till 83,6 % korrekt. En av anledningarna till att vi inte finner något samband mellan de oberoende variablerna och valet av redovisningsregelverk kan bero på att 40 % av respondenterna först svarat ”vet ej” på frågan om deras val av redovisningsregelverk. Vi skiljer inte på dem som tagit ställningstagande och på dem som är osäkra, eftersom det inte är möjligt i en logistisk regressionsanalys.

Modellens svaga förklaringsgrad kan också bero på det är svårt att applicera den teori vi baserat våra hypoteser ifrån på vår empiriska undersökning. Teorin förutsätter

- Att företagsledningen förstår den ekonomiska betydelsen av valet mellan redovisningsmetoder, vilket är en förutsättning för att företagsledningen ska ha möjlighet att agera opportunistiskt, eller
- Att mekanismer från den institutionella teorin fungerar som påtryckningsfaktorer i valet av redovisningsregelverk.

Eftersom vi studerar ett framtida val av redovisningsregelverk är det tveksamt om ovanstående förutsättningar föreligger. Företagsledningen i många företag kan ännu inte ha tagit ställning eftersom de saknar fullständig information om vilka konsekvenser regelverket K3 respektive K4 skulle medföra.

5.14 Kapitelsammanfattning

I det här kapitlet har vi testat vår beroendevariabel som är företagsledningens val av redovisningsregelverk mot de oberoende variablerna som ska förklara varför. Vi utförde hypotesprövningar på våra hypoteser som vi utformade i kapitlet teori för att finna eventuella samband. De olika tester vi använt är T-test, korstabeller, Pearson Chi-två, Fishers exakta test samt en logistisk regressionsanalys. Vi testar signifikans på 5 % nivån. Av totalt 190 svar föredrog hela 157 företag regelverket K3 och endast 33 regelverket K4. För att testa om vi kunde finna samband mellan valet av redovisning och de oberoende variablerna. Av våra elva hypoteser har vi falsifierat åtta. Bonus/kompensationsavtals hypotesen kunde inte falsifieras. Av de företag som valde K4 hade en klar majoritet resultatbaserade bonusavtal. Den andra hypotesen som inte kunde falsifieras var storlekens påverkan på valet av redovisningsregelverk, större företag föredrog K4 framför K3. Den tredje hypotesen som inte kunde falsifieras var om bolaget ingick i en koncern och huvudmodern var noterad. När vi testade sambandet mellan oberoende variabler tillsammans med den beroende fann vi inget samband. Däremot kunde vi konstatera att variabeln bonus/kompensationsavtal till ledningen även var signifikant när man även tog hänsyn till de andra variablernas effekter på valet av redovisningsregelverk.

6 Slutsats

I det sista kapitlet redogör vi för vilka slutsatser vi har kommit fram till genom att koppla samman analysens resultat med vår teori. Vi kommer också att resonera kring varför de flesta av våra hypoteser inte överlevde och vad vi kunde ha gjort annorlunda. De egna reflektioner som uppsatsen har givit oss kommer att presenteras kort i ett eget avsnitt och slutligen kommer förslag att ges på fortsatt forskning inom ämnet.

6.1 Slutsatser

Syftet med uppsatsen var att finna vilka faktorer som påverkar företagens val av kommande redovisningsregelverk, K3 eller K4. För att göra det har vi sökt efter kausala samband bland företagen som kan förklara valet av regelverk. Övergången till det nya regelverket för redovisning kommer att träda i kraft i början av 2008. BFN kommer att släppa en remiss våren 2007 med mer information om vilka konkreta skillnader som kommer att finnas mellan K3 och K4.

Intressant med vår undersökning är att 60 % av dem som svarade på enkäten gjorde ett val på frågan om vilket regelverk de planerar att använda sig av, trots att de hade möjligheten att svara "vet ej". Resterande 40 %, som var osäkra på vilken kategori de skulle välja, fick då svara på vad som var det troligaste valet för dem. Trots att arbetet med att utveckla redovisningskategorier för K3 och K4 befinner sig i ett inledningsskede, kunde alltså 60 % svara direkt vilket regelverk deras val skulle falla på.

Totalt var det 190 företag som svarade på enkäten. Av dem svarade 114 stycken eller 60 % direkt vilket redovisningsregelverk de planerar att tillämpa. Av de 114, valde 23,7 % K4 och 76,3 % K3. Av de resterande 40 % som svarade "vet ej", valde 91,9 % K3 och 8,1 % K4. Den slutliga fördelningen av de 190 som svarade är att 17,4 % valde K4 och 82,6 % K3. Således planerade en klar majoritet att använda K3-regelverket.

I den bivariata analysen har vi utfört olika tester för att se om våra hypoteser har kunnat falsifieras eller inte falsifierats. Vi har testat 11 olika hypoteser och 3 har visat på ett signifikant samband, de har således inte kunnat falsifieras.

Den första hypotesen grundar sig på om företag som har bonus/kompensationsavtal till företagsledningen baserade på företagets vinster, i större utsträckning väljer ett redovisningsregelverk som möjliggör en tidigareläggning av vinsterna, i detta fall K4-regelverket. Vid en sådan situation får företagsledningen större bonusutdelningar vilket knyter an till PAT om att individer nyttomaximerar, och att de agerar opportunistiskt (Watts & Zimmerman 1978). Av de företag som har valt K4 kategorin har 74,2 % skrivna bonus/kompensationsavtal till ledningen. I K3 kategorin är det en betydligt jämnare fördelning mellan de som har bonus/kompensationsavtal och de som inte har det. 53,9 % har svarat Ja, och 46,1 % har svarat Nej. Watts & Zimmerman (1990) menar att om företagsledningen har bonus/kompensationsavtal så kommer de att välja en redovisning vilken möjliggör tidigareläggning av vinster. Våra resultat styrker teorin om bonus/kompensationsavtal eftersom testet visar på en signifikans. Bonus/kompensationsavtal är den första variabeln som vi kan påvisa påverkar valet av redovisningsregelverk. Testet visar att företagen väljer en högre redovisningskategori om de har bonus/kompensationsavtal till ledningen baserade på resultatet.

Den andra variabeln som visar på ett signifikant samband grundar sig i IT. Med variabeln storlek ville vi testa hypotesen om att K3 bolags sannolikhet att redovisa enligt K4 ökar i förhållande till storleken på företaget. Jönsson (1985) återgivit av Collin et al., (2004) menar att valet av redovisningsregelverk påverkas av just storleken. För att vårt test på denna variabel skulle bli normalfördelat fick vi plocka bort ett extremvärde vars omsättning var mer än 50 gånger högre än medelvärdet bland övriga företag. Resultatet visade att det fanns ett samband mellan redovisningsval och storlek när man baserar det på omsättningen. Vi testade även storleken baserat på antalet anställda. Där fann vi endast en svag signifikans på att antalet anställda påverkar valet av redovisningsregelverk. Vår sista storleksvariabel var företagets balansomslutning, vilket inte heller gav någon signifikans. Resultaten tyder på att storleken tenderar att påverka vilket val man gör, men att det beror på vilken storleksvariabel man beaktar.

Den tredje variabeln som påverkar valet av regelverk är om företagen ingår i en koncern vars huvudmoder är noterad på börsen. Av dem som hade en noterad huvudmoder valde 65,4 % regelverket K4. Detta samband visade sig vara klart signifikant. Vi kan inte styrka att övriga oberoende variabler vi beaktat i våra modeller har något samband i valet av K3 eller K4, och därför har resterande hypoteser falsifierats.

Med variabeln exponering i media ville vi testa hur företagen väljer redovisning utifrån hur de anser sig vara exponerade i media. En studie gjord av Albornoz & Illueca (2005) visade att det fanns ett samband med hur företagen valde att redovisa vinster på grund av politisk påverkan, vilket är en följd av exponering i massmedia. Vår undersökning kan dock ej styrka ett samband mellan de variablerna.

Storlek har även enligt Watts & Zimmerman (1990) en inverkan på hur företagen väljer att redovisa. Storlek och hög lönsamhet drar till sig politiska intressen vilket leder till att företagen väljer att redovisa lägre vinster för att på så sätt undvika massmedial påverkan och därmed politiska intressen (ibid.). Därför hävdar Watts & Zimmerman (1990) att stora företag väljer redovisningsregelverk som möjliggör en minskning av företagets aktuella vinster redovisningen. I vår undersökning har vi inte kunnat påvisa något samband att företag väljer en lägre redovisningskategori för att på så sätt kunna visa lägre vinster och lönsamhet och därmed undvika politisk påverkan.

Undersökningen visar vidare att skuldsättningsgraden inte har något samband med valet av redovisningsregelverk. När ett företag lånar kapital beläggs de vanligtvis med kriterier om att företaget måste uppfylla vissa finansiella mått, som till exempel lönsamhet. Dessa kriterier ska uppfyllas av låntagaren och är till för att kreditgivaren vill ha en säkerhet på sitt utlånade kapital (Watts & Zimmerman 1990, Scott 2003). Vid en hög skuldsättningsgrad kommer företag att välja en redovisning vilken möjliggör tidigareläggning av vinster (ibid.). Enligt vår hypotes skulle i så fall företag med hög skuldsättningsgrad vara mer benägna att redovisa enligt K4-regelverket. Här har vi inte funnit något samband.

En variabel som har sin grund i den institutionella teorin och bygger på den tvingande mekanismen är vilken redovisningsprincip man idag tillämpar. Är det Redovisningsrådets rekommendationer som företagen i dagsläget tillämpar och de i fortsättningen vill redovisa på samma sätt, skulle det finnas ett samband mellan de företagens val. De skulle i så fall planera att välja den mer avancerade redovisningen i regelverket K4. Våra resultat visade att det inte fanns något sådant samband. Anledningen kan vara att en majoritet av våra respondenter enbart använde sig av Bokföringsnämndens allmänna råd och 74,5 % av dem angav att de planerade att redovisa enligt det mindre avancerade K3-regelverket.

Vi kan vidare i analysen inte heller påvisa att det finns ett samband mellan hur stor del av omsättningen som består av export och vilket val av redovisningsregelverk företagsledningen har gjort. Resultatet i vår undersökning angav att medelvärdet av exporten för de bolag som har valt K4 är något högre än K3. Men sambandet är inte signifikant. Granlund et al., (1998) granskade stora finska företag som agerar internationellt och som använder sin internationalisering för att öka sin legitimitet hos intressenter. En möjlig förklaring till att de fann samband, och inte vi, kan vara att de undersökte publika företag som var mycket stora. Företagen i vår undersökning är svenska onoterade bolag och de har helt enkelt för lite export för att det ska finnas en anledning att skapa sig en legitimitet på den internationella marknaden genom att tillämpa det mer internationellt anpassade regelverket K4.

Variabeln koncerntillhörighet syftade till att förklara om företaget ingår i en koncern så tenderar de att redovisa enligt K4 kategorin. Det sambandet kunde inte styrkas i vår undersökning.

Våra resultat visar vidare att variabeln revisionsbyrå inte heller kan påvisas påverka vilket redovisningsregelverk som företagen planerar att välja. Hypotesen grundar sig i alla IT: s mekanismer. Det finns normativa påtryckningar från revisorer i och med att de utgör en profession. Det finns tvingande mekanismer eftersom det står i lagen att alla aktiebolag ska ha en auktoriserad eller godkänd revisor. Det finns även inslag av den imiterande mekanismen eftersom revisionsbolag reviderar fler än ett företag som kan vara lika i den bemärkelsen att de agerar i samma bransch, eller har likvärdig storlek. Det leder till att även mekanismen

imitation påverkar genom revisionsbolagen. Att revisionsbolagen är starka normgivare och påverkar de bolag de reviderar har visats i tidigare undersökningar (Touron 2005); (Collin et al., 2004). Men vi finner ingen signifikans i våra tester att de företag som har de fyra största revisionsbolagen skulle välja att redovisa enligt K4 istället för K3.

Den sista hypotes som vi testade var om branschtillhörighet kunde tänkas påverka valet av redovisningsregelverk. Resultatet av testet visade att valet av redovisningsregelverk inom branscherna är likvärdig. Vid utläsning av tabellen kan man tyda att de olika branscherna väljer att redovisa enligt samma regelverk. Testet visar inte på något signifikant samband. Vi kan således inte dra några generella slutsatser av testet att det är så här i verkligheten. I tidigare undersökningar har det visats att branschtillhörighet är en faktor som påverkar valet av regelverk. Stora framgångsrika företag blir ofta imiterade av mindre företag inom samma bransch eftersom de vill skapa sig en legitimitet (Salmeron & Salvador, 2006, Collin et al., 2004). K3 och K4 regelverken är som tidigare nämnts under utveckling, därför finns det inga företag som kunnat skaffa sig några konkurrensfördelar. Därmed uteblir imitationen inom branschen.

6.2 Egna reflektioner

Arbetet med redovisningsregelverket för K3 bolag är, som tidigare nämnts, fortfarande under utveckling hos Bokföringsnämnden, vilket medför att företagen som medverkat i vår undersökning inte har full information om vad de nya regelverken kommer att innebära för dem. Detta kan innebära att svaren på frågan om valet av redovisningsregelverk kanske inte blir detsamma när företagen har full information. Vi kan inte veta hur mycket kunskap företagen har om det nya regelverket. Men eftersom 60 % av K3 företagen i vår undersökning svarat K3 eller K4 trots att de hade alternativet att svara vet ej, får dessa anses ha information om det nya regelverket och deras svar får antas vara korrekta. Vi tycker även att det intressanta är att en klar majoritet av företagen föredrar K3 framför K4. Detta var inte förvånande för oss eftersom vi upptäckte att så få företag i vår urvalspopulation använde sig av Redovisningsrådets rekommendationer, vilket är det alternativet företagen har idag som är mest likt K4 regelverket. Tidigare redovisningsprinciper var den variabel vi trodde skulle ha mest inverkan på valet av K3 eller K4. Detta samband kunde vi dock inte styrka, trots att

svaren var fördelade likartat som fördelningen av tillämpade redovisningsprinciper i dagsläget, det vill säga att fler företag idag redovisar enligt den mindre avancerade redovisningen, precis som svaren i vår undersökning visar. Vi tycker det är anmärkningsvärt att detta samband inte kunde styrkas i vår undersökning.

6.3 Förslag till vidare forskning

Framtida studier som vi tycker skulle vara intressant är givetvis att följa upp undersökningen och se hur företagen väljer år 2008 när redovisningsregelverket för K3 bolag beräknas vara färdigt. Väljer företag på samma sätt med full vetskap om hur regelverken påverkar dem? Vidare skulle en undersökning på vad det är som påverkar K1 eller K2 företag i valet av redovisningsregelverk vara intressant. Även dessa kan välja sig uppåt i redovisningsregelverket. Ett annat sätt att angripa problemet är att undersöka vad företagen tycker om de nya regelverken genom en kvalitativ undersökning som till exempel intervjuer. Intervjuer skulle kunna medföra en förståelse om vilka problem företag i K3 kategorin anser finnas inom redovisningsregleringen. Det skulle även vara intressant att undersöka hur revisorer ser på de nya reglerna på redovisningsområdet genom kvalitativa studier.

Referenser

- Alreck, L. P., & Settle, B. R., (1995) *The Survey Research handbook (2:nd edition)*. Mcraw-Hill Companies, ISBN 0786303581
- Affärsdata. Tillgängligt från URL: <<http://www.affarsdata.se>> Accessdatum 2006-11-15
- Bengtsson, A., (2004) Framtidens redovisningsregler för onoterade företag. *Balans* 6-7, 25-28
- BFNAR 2002:4. Tillgänglig från URL: <<http://www.bfn.se/>> Accessdatum 2006-11-13
- BFN 2004-05-10. Ändrad inriktning på normgivningsarbetet. Tillgänglig från URL: <<http://www.bfn.se/>> Accessdatum 2006-11-13
- BFNs vägledning, Gränsvärden. Utkast (2006) Tillgänglig från URL: <http://www.bfn.se/redovisning/BFN_VAG/VL06-11_Gransvarden.pdf>
- Brandes, P., Hadani, M., & Goranova, M. (2006). Stock options expensing: An examination of agency and institutional theory explanations. *Journal of Business Research*. 59, pp 595-603
- Broberg, P. (2006). *Vad förklarar variationer i frivillig information*. Kristianstad: Högskolan i Kristianstad
- Collin S.-O., Tagesson T., Andersson A., Cato J., & Hansson K., (2004). Explaining the choice of accounting standards in municipal corporations: Reconciling positive accounting theory and institutional theory. *Department of Business Studies, Högskolan i Kristianstad*
- Deegan, C., & Unerman, J. (2006). *Financial Accounting Theory*. The McGraw-Hill Education. (UK). ISBN 0-07-710896-5
- DiMaggio P, & Powell W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American sociological review*. 48, pp 146-60.
- Djurfeldt, G. Larsson, R., & Stjärnhagen, O. (2003), *Statistisk verktygslåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa variabler*. Studentlitteratur. ISBN 91-44-04147-0
- Falkman, P. (2007). *Vad händer med den goda redovisningsseden?* Tillgänglig från URL: <www.ey.se> Accessdatum 2006-11-13
- Fields, D.T., Lys, Z.T., & Vincent L. (2001) Empirical research on accounting choice. *Critical Perspectives on accounting* 16, (2005) pp 851-873
- Fowler, J.F Jr. (2002) *Survey Research Methods*. Sage Publications. ISBN 0761921915

Gill-de-Albornoz B., & Illueca M. (2005) Earnings management under price regulation: Empirical evidence from the Spanish electricity industry. *Energy Economics*. 27, pp 279-304

Granlund, M., Lukka, K., & Mouritsen, J. (1998) Institutionalised justification of corporate action: Internationalisation and the EU in corporate reports. *Turku School of Economics & Business Administration, Finland, Copenhagen Business School, Denmark*. 14, pp 433-458

Holthausen R. W., & Leftwich R. W. (1983) The economic consequences of accounting choice: Implications of Costly Contracting and monitoring. *Journal of Accounting and Economics*. 5, pp 77-117

Holmblad-Brunsson, K. (2002) *Organisationer*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-023170

Jönsson, S., (1985) *Eliten och Normerna* (The Elite and the Standards). Lund: Doxa.

Körner, S., & Wahlgren, L., (2000), *Statistisk dataanalys*. Studentlitteratur. ISBN 91-44-01236-5

Palmqvist, M., Pettersson, M., & Wiman, P. (2006). *Problemområden inom dagens redovisning för onoterade K2-bolag*. Göteborg: Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Nilsson, S. (2005). *Redovisningens normer och normbildare*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-04398-8

Nobes, C., & Parker, R. (2004) *Comparative International Accounting*, Harlow: Pearson Education Limited.

Pautsch, G., (2006) *Bokföringsnämnden ger ut normer för K1-bolag*. Balans nr 8-9 2006

Proposition.2004/05:24

Sandahl, G., & Sjögren, S. (2003). Capital budgeting methods among Sweden's largest groups of companies. The state of the art and a comparison with earlier studies. *Int. J. Production Economics*. 84, pp 51-69

Salmeron, L. J., & Salvador, B., (2006). An information technologies and information systems industry-based classification in small and medium-sized enterprises: An institutional view. *European Journal of Operational Research*. 173, pp 1012-1025

Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2006). *Research Methods for Business Students (4:th edition)*. Harlow, England: Pearson Education Limited.

Scott, W.R., (2003). *Financial Accounting Theory*, Prentice Hall, Toronto ISBN 0-13-065577-5

SNI2002: Tillgängligt från URL:

< http://www.scb.se/Grupp/Foretagsregistret/_Dokument/050111snisorterad.pdf>

Smith, D. (2001). *Redovisningens Språk*. Studentlitteratur. ISBN 91-44-04493-3

Internationell redovisning i svenska företag, SOU 2003:71. Stockholm: Justitiedepartementet

Tabachnick, &, Fidell L, (1996) *Using Multivariate Statistics (3:rd edition)*. HarperCollins College. ISBN 0-673-99414-7

Thorell, P. (2006-07-15) Tillgänglig från URL: <http://www.bfn.se/bfn/ovrigt_perthorell.pdf>

Touron, P. (2005). The adoption of US GAAP by French firms before the creation of the International Accounting Committee: an Institutional explanation. *Critical Perspectives on Accounting*. 16, pp 851-873

Watts, R.L., & Zimmerman, J.L., (1978). Towards a Positive Theory of the Determination of Accounting Standards. *The Accounting Review*. Vol. 53, No. 1, pp 112-134.

Watts, R.L., & Zimmerman, J.L., (1979). The Demand for and Supply of Accounting Theories: The Market for Excuses. *The Accounting Review*. Vol. 54, No. 2, pp 273-305

Watts, R.L., & Zimmerman, J.L., (1990) Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective. *The Accounting Review*. Vol. 65, No. 1, pp 131- 156.

Årsredovisningslag (1995:1554), 2006

Bilaga 1

Hej!

Det sker förändringar på redovisningsområdet som påverkar Ert företag. I dagsläget utvecklar Bokföringsnämnden ett nytt regelsystem vilket innebär att svenska företag beroende på deras storlek kommer bli kategoriserade som K1-K4 bolag. Det innebär olika nivåer på redovisningskrav för företag. K4 är det mest avancerade regelverket och är till stor del baserat på IASB: s internationella redovisningsprinciper. K3 regelverket ska främst gälla för större onoterade bolag som inte tillämpar IASB: s internationella redovisningsprinciper. Ert företag faller under kategori K3. Det kommer alltid att vara möjligt för företag att välja sig uppåt i regelverken, förutsatt att samtliga regler i nästa kategori tillämpas.

Med anledning av detta skriver vi vår kandidatuppsats med syftet att undersöka vilka faktorer som påverkar företag i valet av regelverk. Ert företag har blivit utvalt för att medverka i vår studie. Vi skulle vara väldigt tacksamma om Ni kunde ta Er tid och svara på vår Web-enkät med slutna svarsalternativ. Enkäten innehåller endast åtta frågor och tar bara några få minuter att besvara. Övrig information vi behöver har hämtats från årsredovisningar och övriga externa källor. Er medverkan skulle betyda oerhört mycket för oss, och skulle vara den bästa julklapp vi kan önska oss!

Svaren kommer att sammanställas i form av tabeller, diagram och slutsatser. Svaren kommer att behandlas helt konfidentiellt. Är ni intresserad av resultaten skickar vi dem gärna till Er i pdf-format. Vi är tacksamma om Ni kan besvara enkäten senast den 19 december.

Ert kontrollnummer (anges av Er i enkäten): xxxx

Länk till enkäten: <http://www.gbvc.org/lilja/enkat.htm>

Tack på förhand!

Fredrik Lilja, Magnus Malmgren, David Sjöberg

Högskolan Kristianstad

Tfn nr:

Fredrik Lilja: 0708-712 858

Magnus Malmgren: 0709-411 870

David Sjöberg: 0707-264 663

E-mail: Kandidatexamen@hotmail.com

Handledare:

Univ. Lektor Torbjörn Tagesson

Tfn: 044-20 31 07

E-mail: Torbjörn.Tagesson@hkr.se

Bilaga 2

Välkommen!

Enkäten besvaras genom att kryssa i rutan för det alternativ som stämmer bäst överens med Er uppfattning.

När Ni svarat på alla frågorna trycker Ni på knappen ”Skicka enkäten” längst ner på sidan.

Stort tack för att Ni tar Er tid att besvara vår enkät!

Innan Ni börjar vill vi be Er att fylla i följande uppgifter om Er själva så att vi kan se att det är Ni som har besvarat enkäten.

Detta så att vi inte behöver skicka en påminnelse till Er.

Företagets namn:	<input type="text"/>	*
Mail adress:	<input type="text"/>	*
Ert kontrollnummer:	<input type="text"/>	*

* = Obligatoriska fält

Fråga 1. Vilket regelverk planerar Ni att använda Er av?

- K4
 K3
 Vet ej

Fråga 2. Om Ni svarat vet ej, vilket är det troligaste valet för Er?

- K3
 K4

Fråga 3. Uppskatta hur stor del av Er omsättning som innefattar export?

% (0-100)

Fråga 4. Ingår ert bolag i en koncern?

- Nej (om Ni svarar Nej, hoppa över fråga 5)
- Ja, vi är Moderbolag
- Ja, vi är Dotterbolag
- Ja, vi är bådadera

Fråga 5. Om Ni är ett dotterbolag, är moderbolaget i huvudkoncernen noterat?

- Nej
- Ja, på Stockholmsbörsen
- Ja, på utländsk börs

Fråga 6. Hur mycket anser Ni att Ert företag blir exponerat i media?

Inget alls 1 2 3 4 5 6 7 Väldigt mycket

Fråga 7. Har Ert företag resultatbaserade bonus/kompensationsavtal för ledningen?

- Ja
- Nej

Fråga 8. Är Ni intresserade av att få ett färdigt exemplar av uppsatsen i pdf-format?

- Ja
- Nej

Vänligen tryck på "Skicka enkäten" för att sända oss Era svar.

OBS!. Vänligen kontrollera de frågor ni har besvarat innan ni skickar enkäten.

[Skicka enkäten](#)

[Gör om enkäten](#)